

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра протидії кіберзлочинності факультет №4

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

**до лабораторних занять
навчальної дисципліни**

**«Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті»
вибірковий компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

071 «Облік і оподаткування» (Поліцейські)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 4
Протокол від 16.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри протидії кіберзлочинності факультету № 4 (протокол від 15.08.2023 №19)

Розробник:

1. старший викладач кафедри протидії кіберзлочинності факультету № 4
Роз В.Є.

Рецензенти:

1. Професор кафедри обчислювальної техніки та програмування Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», д.т.н., професор Кучук Г.А.
2. Завідувач кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету №2, кандидат економічних наук, доцент Ткаченко Сергій Олександрович.

**1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)**

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр 5							
ТЕМА № 1. «Використання новітніх інформаційних технологій в діяльності Національної поліції України».	16	2			4	10	
ТЕМА № 2. «Система «Парус», загальні методики роботи».	18	4			4	10	
ТЕМА № 3«Нарахування заробітної плати, лікарняних та інших видів нарахувань».	30	6			6	16	
ТЕМА № 4. «Господарська діяльність».	18	4			4	10	
ТЕМА № 5. «Модуль торгівля та склади».	18	4			6	10	
Всього за семестр № 4:	90	20			24	56	екзамен

2. Методичні вказівки до лабораторних робіт лабораторне заняття №1-2.

Тема: Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України».

Навчальна мета заняття: контроль засвоєння здобувачами матеріалу лекцій з відповідної теми. Більш глибоке та широке висвітлення окремих питань теми.

Час проведення - 4 год.

Місце проведення - комп'ютерний клас

Навчальні питання:

1. Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України».

Методичне забезпечення заняття – кожному здобувачу роздаються методичні вказівки.

Матеріально-технічне забезпечення заняття – персональні комп'ютери з операційною системою Windows та необхідними прикладними програмами.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять:

1. Конспект лекцій.

1. Література:

Основна

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль :ТНЕУ, 2016. – 480 с. 2. Огірко О. І., Галайко Н. В.
2. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. – 670 с.
3. Інформаційні технології у правоохоронній діяльності. Частина 1: Високотехнологічні тренди у правоохоронній сфері зарубіжних країн: навч. посіб. / Харків. нац. ун-т внутр. справ; [В.М. Струков, Д.В. Узлов, Ю.В. Гнусов та ін.]; за заг. ред. канд. техн. наук, доц. В.М. Струкова. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 276 с.

Допоміжна.

1. Клімушин П.С., Лановий О.Ф., Іванова І.Д. Інформаційні системи й технології в обліку та фінансах. Навчальний посібник - Харків: НУВС, 2007. - 261с.
 2. Клімушин П.С., ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПЕРСОНАЛОМ, Харків: НУВС, 2010. - 261с
- Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.parus.ua/ua/162/>
2. <https://roi4cio.com/catalog/product/parus-torgovlja-i-posibnik-informatsiyni-sistemi-ta-informatsiyni-tehnologii-v-yekonomitsi-praktikum-iz-sistemi-parus-pidpriemstvo-nadu>
3. https://ua.kursoviki.com.ua/metodychni_vkazivky/article_post/1063-navchalniy-posibnik-informatsiyni-sistemi-ta-informatsiyni-tehnologii-v-yekonomitsi-praktikum-iz-sistemi-parus-pidpriemstvo-nadu
4. <https://generalvzwhcgpersia.files.wordpress.com/2015/08/programma-parus-torgovlya-i-sklad.pdf>
5. <https://naurok.com.ua/test/buhgalterskiy-oblik-iz-zastosuvannyam-komp-yuternih-program-isit-v-obliku-1252386.html>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття

Оголошення теми заняття та його мети. Завантаження методичного забезпечення для проведення заняття. Бліц опитування курсантів з відповідного теоретичного матеріалу.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

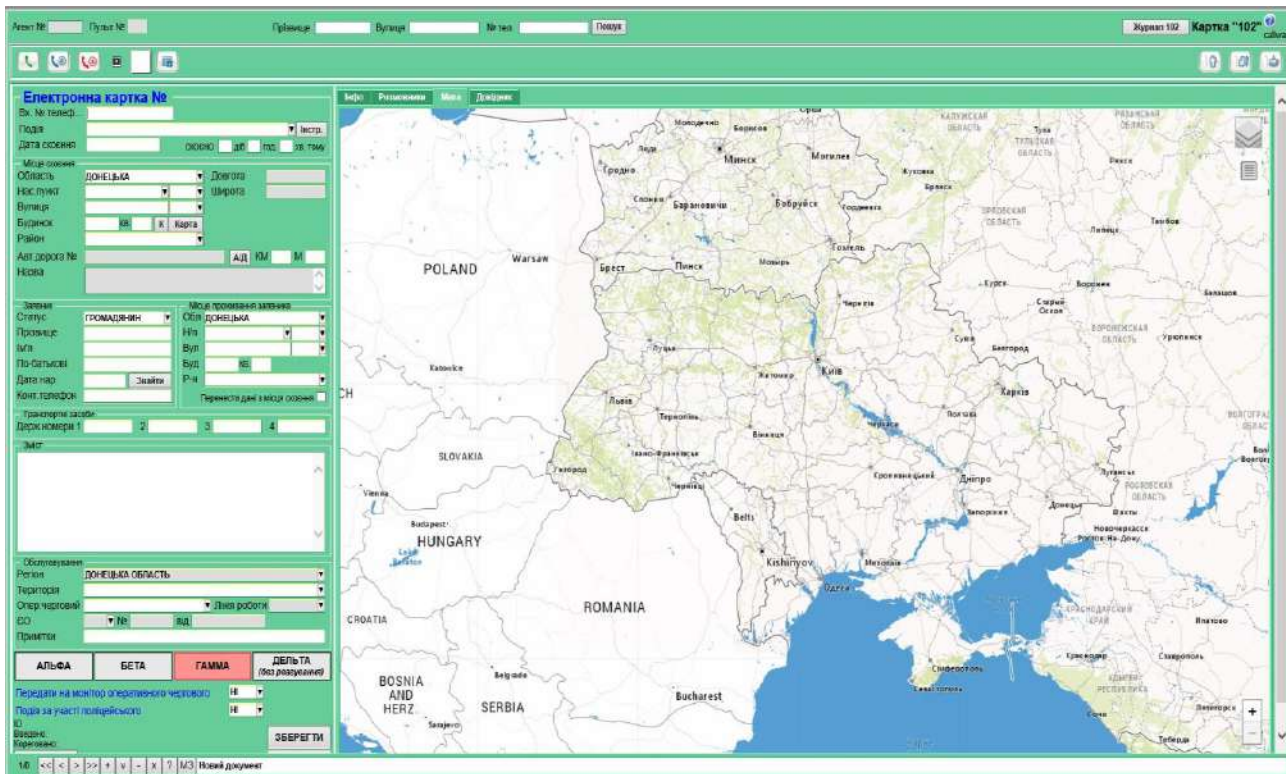
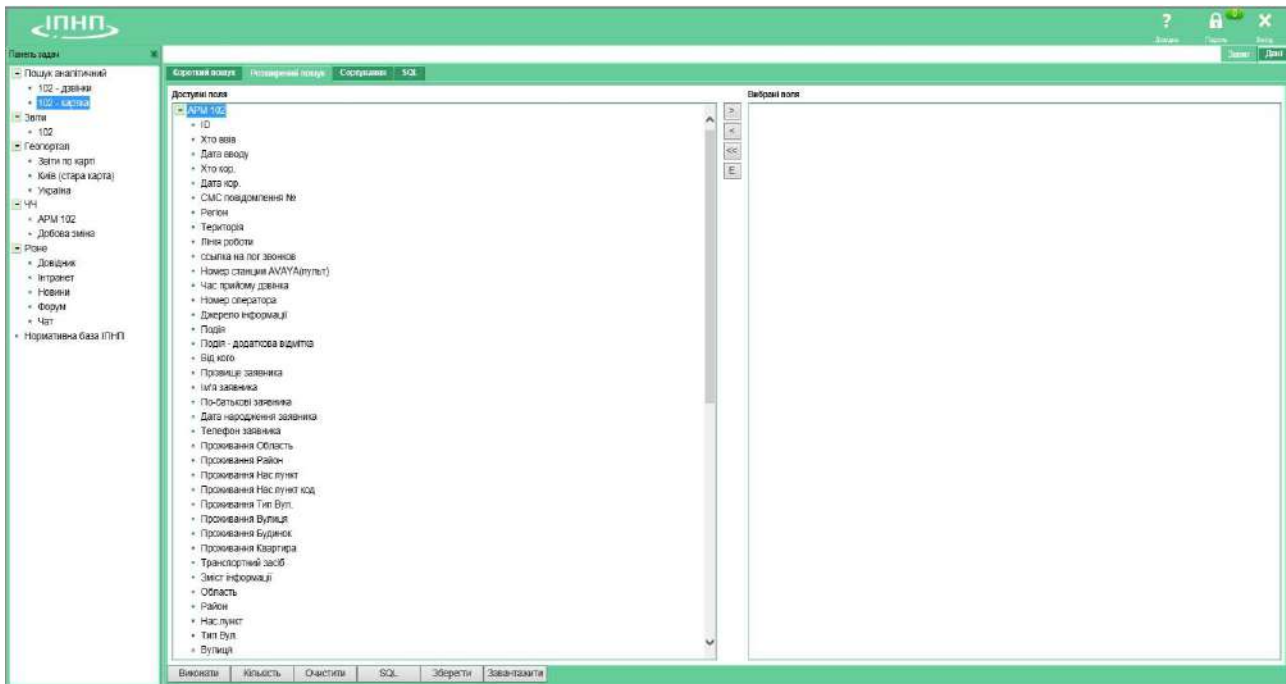
Виконання завдань практичного заняття за методичними вказівками.

2. Методичні вказівки.

Прочитати конспект лекцій та відповідну рекомендовану літературу. Застосувати отримані теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.

Інструкція з формування та ведення баз даних Інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

[illegible]

[illegible]

? 🔒 ✕
Вихід Тренування Вийти

Головна сторінка
102

- Пошук запитань
 - + 102 - дзвінки
 - + 102 - карта
- Зали
 - + 102
- Геопортал
 - + Зали по карті
 - + Ковчег (сторінка карти)
 - + Українка
- Чат
 - + АРМ 102
 - + Додаток з'явився
- Розділ
 - + Додатки
 - + Інтернет
 - + Новини
 - + Форум
 - + Чат
- Настроювана база ІПНП

- + [\(all_ukr\)](#) Відомості про користування СМС-сервісом та WEB-порталом
- + [\(all_ukr_102\)](#) Події по місцю скоєння (проби автоматів)
- + [\(all_ukr_102_yl\)](#) Події по місцю скоєння (проби автомати з ЖК?ЗПЗ/ЖКО)
- + [\(all_102_yl\)](#) Злочини 102 співчені до справи
- + [\(stat_102_yl\)](#) Динаміка по кількості реєстрацій злочинів в 102 та виконання їх до БД ФАКТ як подій
- + [\(stat_ukr_all\)](#) Динаміка по кількості реєстрацій до БД ФАКТ
- + [\(stat102_yl\)](#) Статистика по всім прийнятим повідомленням операторами 102
- + [\(stat102_stat\)](#) Статистика по прийняттю повідомлень операторами 102 по райвідділам
- + [\(stat102_stat_stat\)](#) Стат. інфо по часу надходження інформації по спливах
- + [\(stat102_stat\)](#) Робочий зошит реєстрації інформації про ініціюванні кримінального правопорушення та інші події, що надійшли по спливінці 102
- + [\(stat102_stat\)](#) Робочий зошит реєстрації інформації про ініціюванні кримінального правопорушення та інші події, що надійшли по спливінці 102 (внесла для друку)
- + [\(stat102_stat\)](#) Розглядування на події
- + [\(stat102_stat\)](#) Журнал 102
- + [\(stat102_stat\)](#) Відомості по часу введення карток 102 з моменту отримання дзвінка
- + [\(stat102_stat\)](#) Мониторинг роботи системи 102 (тест)
- + [\(stat_qlm\)](#) Відомості про незаконне ігрові автомати
- + [\(stat_qlm\)](#) Відомості про незаконне встановлення МАФ
- + [\(stat_qlm\)](#) Подія Мобільні заводи в розряд РУ
- + [\(stat_qlm\)](#) Повідомлення по 102 веб-порталу за період
- + [\(stat_qlm\)](#) ЗБІТ мобільного додатку смартфонів Моя поліція + перепосилання

Мастер SQL отчетов

Назва звіта:

Робочий зошит реєстрації інформації про вчинення кримінального правопорушення та інші події, що надійшли по спецлінії 102

створений: 14.09.2011 14:33:43, змінений: 20.08.2020 10:30:10

Задайте параметри звіту

Дата вводу 3

17.12.2020 08:00:00

Дата вводу по

18.12.2020 08:00:00

Region (обов'язково)

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Орган (пусто-всі органи)

Downloaded from ascelibrary.org by University of California, San Diego on 06/01/15. Copyright ASCE, For All Rights Reserved, No part of this document may be reproduced without written permission from ASCE.

ХТО ВВІВ (ПУСТО-ВСІ)

Downloaded from <http://ajph.org/> at University of California, San Diego on June 11, 2015

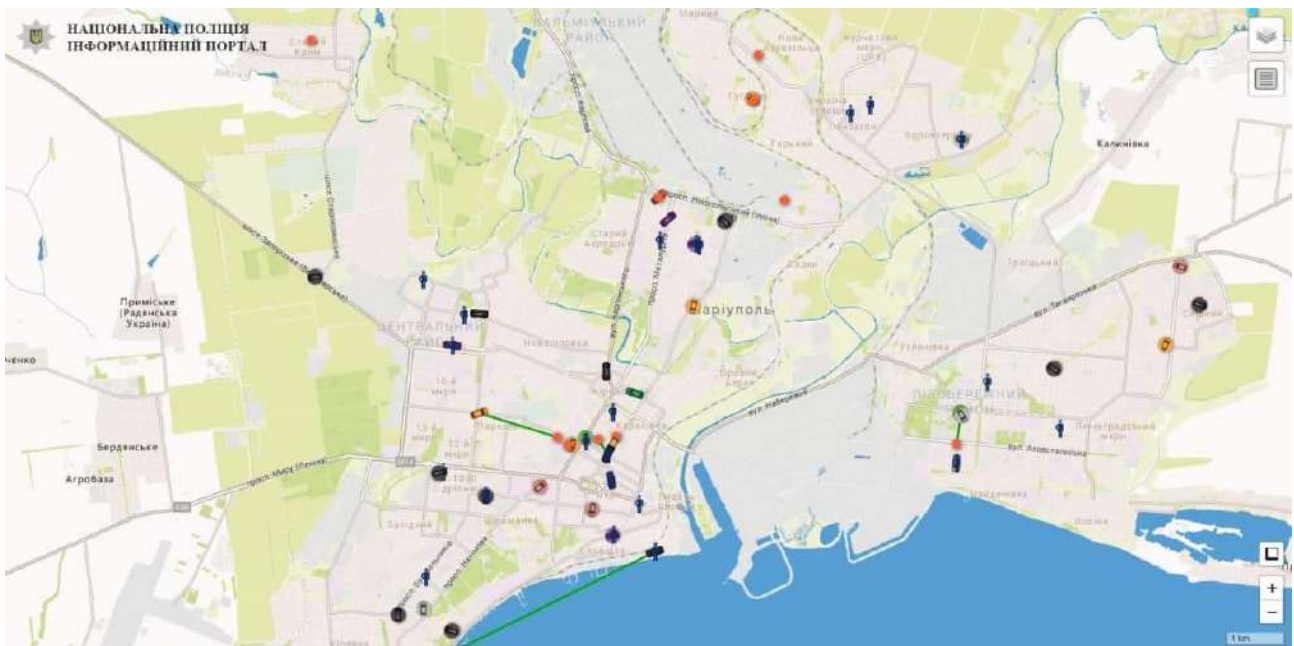
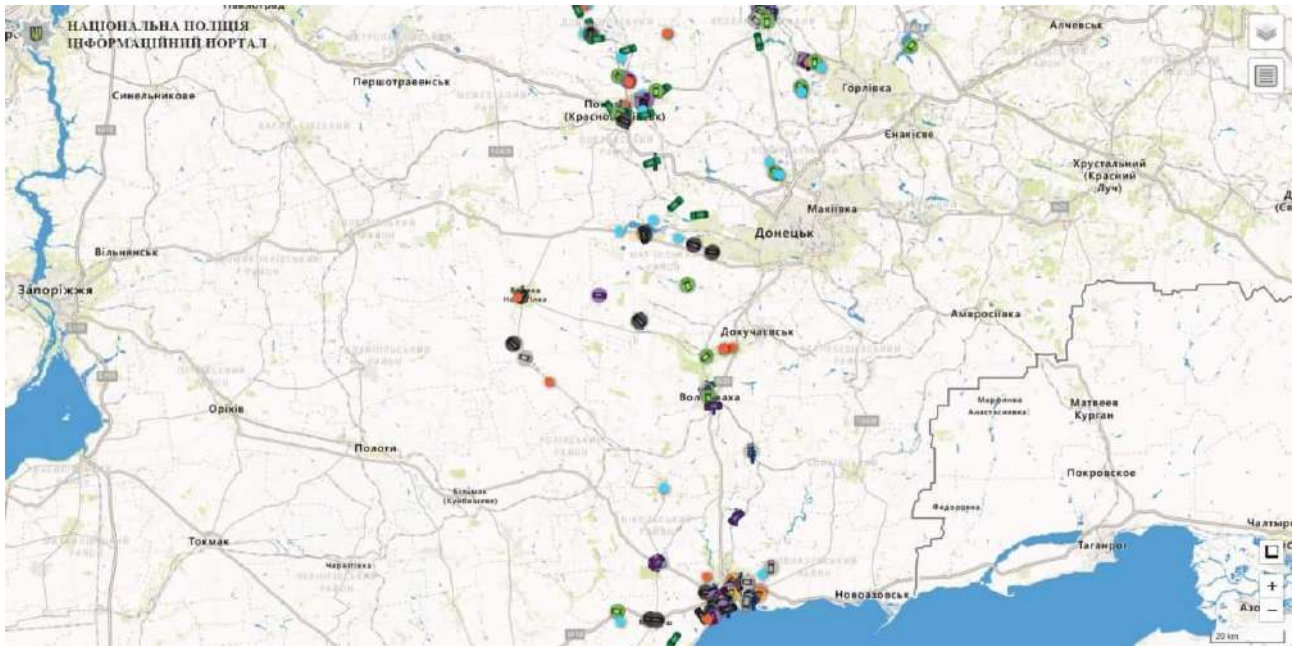
Звідки надійшло (пусто-всі)

Результат повертати в ☒ HTML ☐ Excel

Скасувати

Виконати

Робочий зошит реєстрації інформації про вчинення кримінального правопорушення та інші події, що надійшли по спеціальній "102" (з 17.12.2020 08:00:00 по 18.12.2020 08:00:00)										
№п/п	№	Дата та час	ІВР оператора	ГІО зв'язника, адреса, телефон	Подія	Особа	Район	Регістрат	Чергова частина	Примітки
1	84772019	17.12.2020 14:27:00	ХАДІЧКОВА		РАПТОВА СМЕРТЬ	До придуту ШМД/СМД Олександр Іванович 1964 р.н.	КРАМАТОРСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ХАДІЧКОВА	НЕ ПРИСНАЧАЛОСЬ
2	84772014	17.12.2020 14:28:00	СИМОНОВА		ЛЮДИНИ НЕ ПОКИНУЛИ АВТО. НЕМАЄ ТЗ	Близь будівлю	КОСТЯНТИНОВСЬКЕ ВП БАХМУТСЬКОГО ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	СИМОНОВА	НЕ ПРИСНАЧАЛОСЬ
3	84772004	17.12.2020 14:27:00	ПИСАРЕВСЬКА		ПОГРОЗА ВОЗНОВИТИ РОЗПАРКОВКА АБО ВИВЕЗЕННЯ	подорожники, що копюють	ЛІВОВЕРЖАНЕ ВП МАРИУПОЛЬСЬКОГО ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ГАДІЮК	СОГ.ЛІВОВЕРЖАНЕ ЛІВОВЕРЖА
4	84772081	17.12.2020 14:24:00	САСАНОВА		ВІДПОВІДЬ НА КОСТРИТАС, ЗЕРО/ВИБИВЕРИ	Знаходиться на пост ДАІ Селівдове	СЕЛИДОВСЬКИЙ ВП ПОКРОВСЬКОГО ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	САСАНОВА	НЕ ПРИСНАЧАЛОСЬ
5	84772066	17.12.2020 14:26:00	ЗІТЕНЯ		ШОПІНГОВЕ ЗЕРО/КОСТРИТАС/ВИБИВЕРИ	Діти ректорів ф.Каталонська, Валентина Євгенівна, 28.08.1988 р.н. звернувся та просить прийняти міліцією повідомлення згідно ТОВ-54 келібр 12 мм УМР40 для подальшої ліквідації	ВІДПІДРОСЬКЕ ВП ВОЛНОВАСЬКОГО ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ОРЕГ	СОГ.ДОПІДКАР МІЛІТАР-МІС
6	84772039	17.12.2020 14:24:00	ПОДІНОВА		ДІТЯ БЕЗ ТРАВМАТОК	Затримав підозрюв. що старіше злочинця дано на груповий догляд м.с. Селівана та с.Дніпро. Злочинця має дані (накази) див. АН456101 та м.м.ВАЗ 2106 див. АН12798	КРАМАТОРСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ЧУЛІПИН	ШІФОН-105 БЕЗРУК
7	84772036	17.12.2020 14:26:00	ВЕЗДОРЧУК		КАРАНТИН В ЗАКОНІ	УПІВЧАКА-001 ПІДПРИЄМСТВА ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ див. 3045	МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ВЕЗДОРЧУК	КАРКА-1050 ВЕЗДОРЧУК
8	84772033	17.12.2020 14:26:00	АЗНАНАТ		ПЕРЕРВА	УПІВЧАКА-001 ПІДПРИЄМСТВА ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ див. 3039	МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ГАДІЮК	НЕ ПРИСНАЧАЛОСЬ
9	84772023	17.12.2020 14:26:00	ВІТРЕМОВА		РАПТОВА СМЕРТЬ	у відділенні патрулювання в Селище Водопольське, 18.12.1980 р.н. члени в Селищенні, що Артемівська, б/п. 191, доставлено: 18.12.2020 10:11:20, аварія: 17.12.2020 приблизно в 14:20, дані: для пошуку 2 ступінь обличчя, авт. тубуса, 950-річчя не	КРАМАТОРСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ЧУЛІПИН	СОГ.КАРКА-3 КРАДІВНИК
10	84772128	17.12.2020 14:26:00	СИМОНОВА		ІНШ. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЯ	ВП	СЛОВ'ЯНСЬКЕ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	СИМОНОВА	НЕ ПРИСНАЧАЛОСЬ
11	84772121	17.12.2020 14:26:00	КОМІК		ТЕПЛОТНА ПЕРЕРВА	УГО ЖОС-20 (МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ. див. 3053 зал. ЛАНОС) ТЕПЛОТНА ПЕРЕРВА	МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	КОМІК	ТАКЕР-24 КОМІК
12	84772097	17.12.2020 14:24:00	ХАДІЧКОВА		ІНШ. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЯ	Данні об'єкту	ПРИВОРОЖАНЕ ВП МАРИУПОЛЬСЬКОГО ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ХАДІЧКОВА	НЕ ПРИСНАЧАЛОСЬ
13	84772071	17.12.2020 14:23:00	ПИСАРЕВСЬКА		ІНШ. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЯ	Безпечі ступеня, на передачі не відповідає.	КРАМАТОРСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	№40	ПИСАРЕВСЬКА	НЕ ПРИСНАЧАЛОСЬ
14	84772064	17.12.2020 14:23:00	ПОМУГОВА		ІНШ. ТЕПЛОТНА ПЕРЕРВА	Підозрюв. що члені злочинної ф. Хмельницький Віктор Герасимович 13 років перебуває під доглядом, ліквідація його пошти, має великий злочинний слід. Чи йому стався постріл не ясно	БАХМУТСЬКИЙ ВП ГУНП в ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.	СОД. 27108 НА 17.12.2020 14:25 ()	ОРЕГ	ДОП.3 ОНАРЕНД

Тема № 2: «Система «Парус», загальні методики роботи». Лабораторне заняття №3-4

Навчальна мета заняття – ознайомлення з системою «Парус».
Налаштування системи.

Час проведення – 4 год.

Місце проведення - комп'ютерний клас(учбова аудиторія)

Навчальні питання:

1. Ознайомлення з системою «Парус»..

2. Налаштування системи

ТЕМА № 3 «Нарахування заробітної плати, лікарняних та інших видів нарахувань».

Лабораторне заняття № 5-6-7

Час проведення – 6 год.

Місце проведення - комп'ютерний клас (учбова аудиторія)

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять:

1. Конспект лекцій.

Література:

Основна

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль :ТНЕУ, 2016. – 480 с. 2. Огірко О. І., Галайко Н. В.
2. Лишилєнко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. – 670 с.
3. Інформаційні технології у правоохоронній діяльності. Частина 1: Високотехнологічні тренди у правоохоронній сфері зарубіжних країн: навч. посіб. / Харків. нац. ун-т внутр. справ; [В.М. Струков, Д.В. Узлов, Ю.В. Гнусов та ін.]; за заг. ред. канд. техн. наук, доц. В.М. Струкова. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 276 с.
4. Мордовцев С.М. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з курсу "Інформаційні системи і технології в обліку" (для слухачів другої вищої освіти факультету післядипломної освіти і заочного навчання спеціальності 7.050106 "Облік і аудит") / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад: С.М. Мордовцев –Х.: ХНАМГ, 2011. – 22 с.

Допоміжна.

1. Клімушин П.С., Лановий О.Ф., Іванова І.Д. Інформаційні системи й технології в обліку та фінансах. Навчальний посібник - Харків: НУВС, 2007. - 261с.
2. Клімушин П.С., ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПЕРСОНАЛОМ, Харків: НУВС, 2010. - 261с Інформаційні ресурси в Інтернеті
1. <http://www.parus.ua/ua/162/>
2. <https://roi4cio.com/catalog/product/parus-torgovlja-i->
3. https://ua.kursoviki.com.ua/metodychni_vkazivky/article_post/1063-navchalniy-posibnik-informatsiyni-sistemi-ta-informatsiyni-tehnologii-v-yekonomitsi-praktikum-iz-sistemi-parus-pidpriemstvo-nadu
4. <https://generalvzwhecpersia.files.wordpress.com/2015/08/programma-parus-torgovlya-i-sklad.pdf>
5. <https://naurok.com.ua/test/buhgalterskiy-oblik-iz-zastosuvannyam-komp-yuternih-program-isit-v-obliku-1252386.html>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття

Оголошення теми заняття та його мети. Завантаження методичного забезпечення для проведення заняття. Бліц опитування курсантів з відповідного теоретичного матеріалу.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

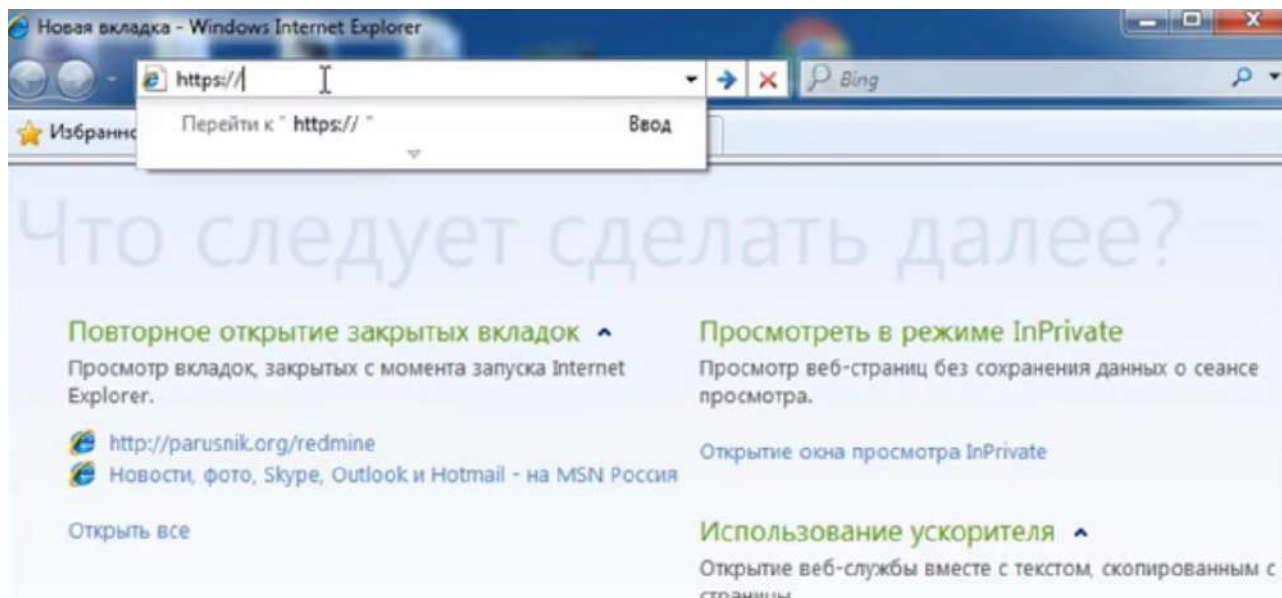
Виконання завдань практичного заняття за методичними вказівками.

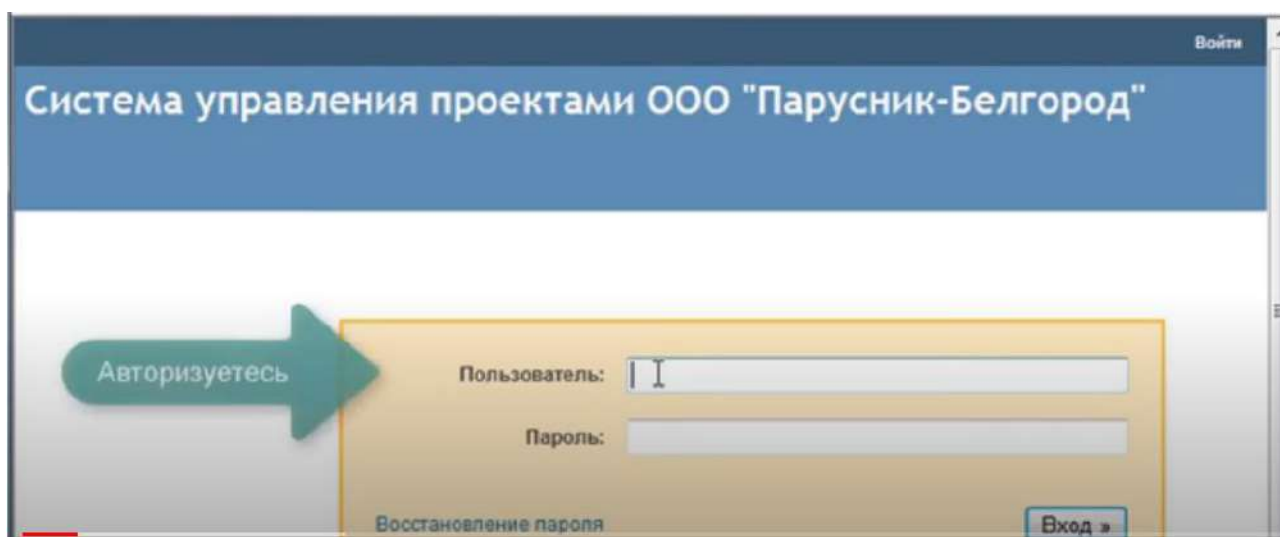
Методичні вказівки.

Прочитати конспект лекцій та відповідну рекомендовану літературу.

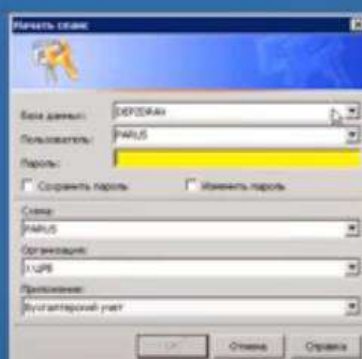
Застосувати отримані теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.

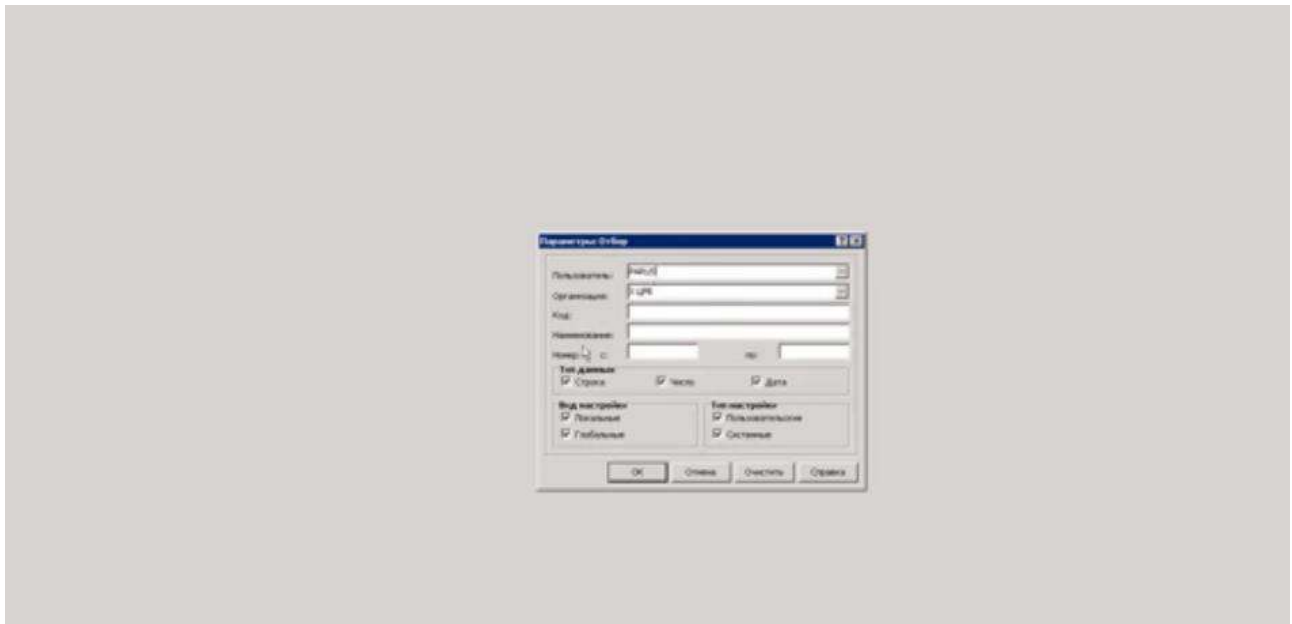
При ознайомленні з матеріалом звернути увагу на наступні теоретичні відомості.

Парус 8. Основные настройки. Возможности персонализации.

За допомогою програми «ПАРУС-ЗАРПЛАТА» розрахувати заробітну плату працівників бюджетної установи за жовтень 2011 р. У таблицях 1-3 представлена інформація, необхідна для розрахунку нарахувань працівників установи. Всі працівники відпрацювали 21 день, що дорівнює кількості робочих днів.

Таблиця 1 - Посадовий оклад, у грн.

Посада	варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Начальник Відділу	1476	1550	1624	1697	1771	1594	1653	1417	1506	1742
Зам. начальника	1431	1503	1574	1646	1717	1545	1603	1374	1460	1689

Головний Фахівець	980	1029	1078	1127	1176	1058	1098	941	1000	1156
Спеціаліст 1 кат.	941	988	1035	1082	1129	1016	1054	903	960	1110
Секретар	922	968	1014	1060	1106	996	1033	885	940	1088

Таблиця 2 - Ранг державних службовців і сума доплати

Посада	Ранг	Сума, грн.
Начальник відділу	9	90,00
Зам. начальника	10	80,00
Головний фахівець	11	70,00
Спеціаліст 1 кат.	13	55,00

Таблиця 3 - Кількість років вислуги

Посада	варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Начальник відділу	22	21	19	16	26	24	18	17	20,5	27
Зам. начальника	11	12	13	14	15,5	16	10,5	9	7	8
Головний фахівець	6	7	8	9	5,5	6,5	8	4,5	7	6
	4	5,5	6	7	3,5	2,5	2	4	5	6

Для державних службовців передбачені наступні види оплат:

1. Погодинна оплата (ПО) визначається по формулі:

$$ПО = \frac{ОП \cdot ДФ}{ДП},$$

де ОП – оклад посадовий; ДФ - фактично відпрацьований час (у днях); ДП - часроботи із плану (у днях).

2. Доплата за ранг – $Д_{\text{ранг}}$ (табл. 2).

3. Надбавка за вислугу років (НВЛ). Установлюється державним що служать і посадовим особам і обчислюється по формулі:

$$НВЛ = (ПО + Д_{\text{ранг}}) \cdot ВН$$

де ПО - сума погодинної оплати, $Д_{\text{ранг}}$ - доплата за ранг; ВН - відсоток надбавки встановлений залежно від стажу державної служби або служби, в органах місцевого самоврядування й наведений у таблиці 4.

Таблиця 4 - Відсоток надбавки для розрахунку нарахування - за вислугу років

Вислуга, років	Відсоток надбавки
0 – 3	0%
3 – 5	10%
5 - 10	15%
10 – 15	20%

15 - 20	25%
20 – 25	30%
Понад 25	40%

4. Надбавка за високі досягнення в праці й важливість робіт обчислюється по формулі: $HВДП = (ПО + D_{ранг} + НВЛ) \cdot 50\%$

5. Премія обчислюється по формулі: $Пр = (ПО + НВЛ + HВДП + D_{ранг}) \cdot 30\%$

Для секретаря передбачені наступні види оплат:

1. Погодинна оплата (ПО);
2. Надбавка за високі досягнення в праці й важливість робіт обчислюється по формулі: $HВДП = ПО \cdot 50\%$

Інформація для розрахунку втримань із працівників установи й ставка для розрахунку нарахувань на заробітну плату представлена в таблиці 6.

Таблиця 6 - Дані для розрахунку утримань

Наименование	Процентная ставка или сумма (в грн.)
ЄСВ для держслужбовців	6,1%
ЄСВ для робітників установи (секретар)	3,6%
Прожитковий мінімум	941,00
Сума мінімальної податкової соціальної пільги (ПСП)	470,50
Граничний розмір доходу, до якого застосовується ПСП	1320,00
Ставка ПДФО (до 9410 грн.)	15%
Профспілкові внески	1%
Ставка для розрахунку нарахувань на заробітну плату	36,3%

Що необхідно виконати:

- Нарахувати заробітну плату.
- Провести утримання із заробітної плати.
- Визначити суму заробітної плати до видачі.
- Провести нарахування до ЄСВ.
- Сформувати розрахунково-платіжну відомість і меморіальний ордер № 5.

Вказівки до виконання лабораторної роботи

Встановіть програму «ПАРУС – Зарплата 7.40» (демо-версія), за допомогою рекомендацій, представлених в додатку А. Запустіть програму. Інтерфейс програми представлений на рис. 1.

Налаштування програми

Найбільш трудомісткий етап впровадження програми – її налаштування. Необхідно ввести великий обсяг необхідної інформації в різні довідники. Від правильного налаштування програми залежить успіх подальшої автоматизації розрахунків зарплати. На практиці, в крупній установі процес налаштування може зайняти декілька місяців.

Введення службовців установи

Виберіть пункт "Словники" з головного меню, клацніть по рядку "Співробітники". У вікні, що з'явилося, клацніть по рядку " Співробітники ", що знаходиться в лівому верхньому кутку, і натисніть клавішу **Insert**. У вікні, що з'явилося, введіть назву підрозділу, наприклад «Фінансовий відділ». Потім клацніть по таблиці, натисніть клавішу **Insert** і заповніть бланк (Рис. 2)

Запишіть інформацію. Додайте ще чотири записи з таблиці 1.

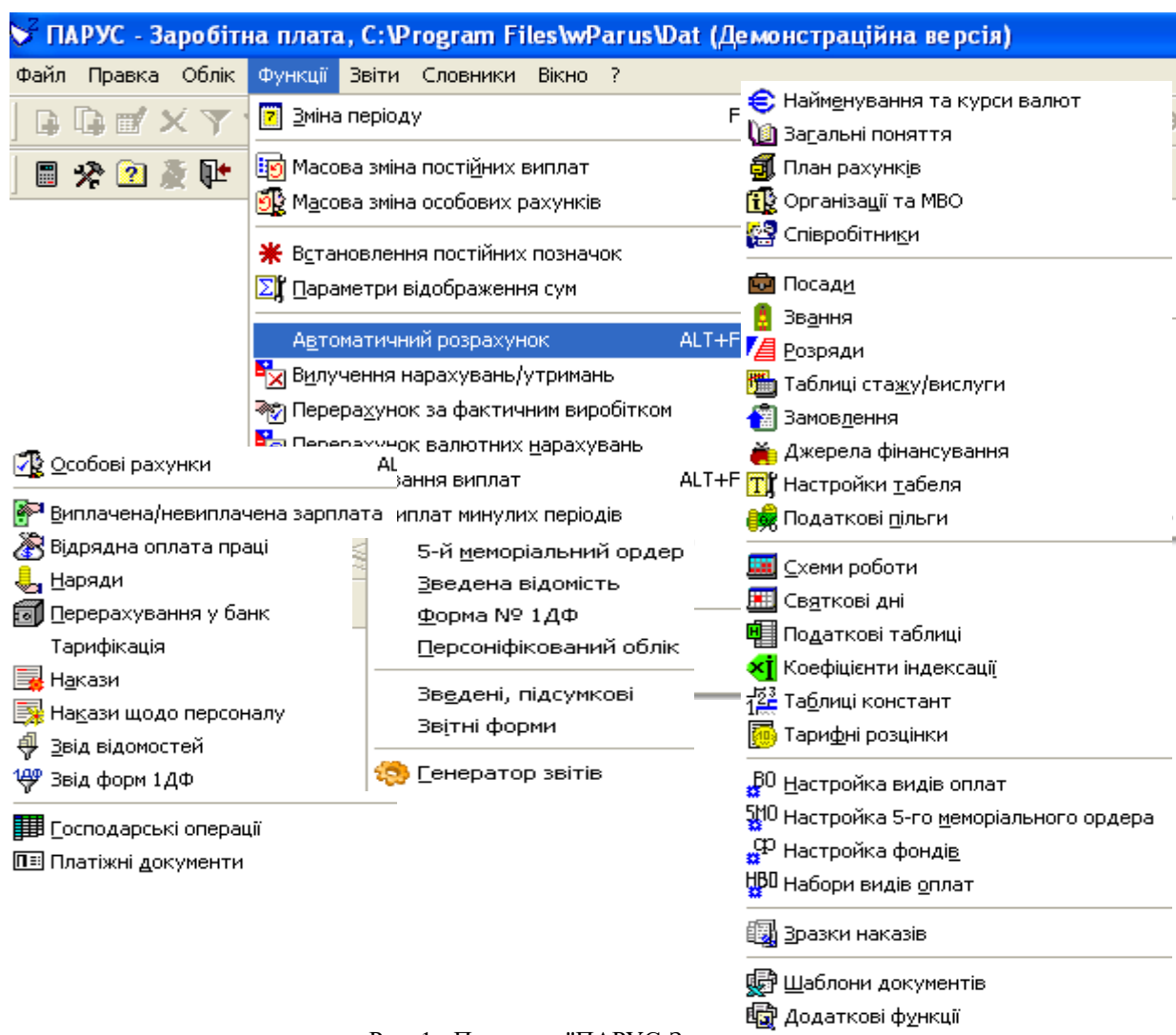

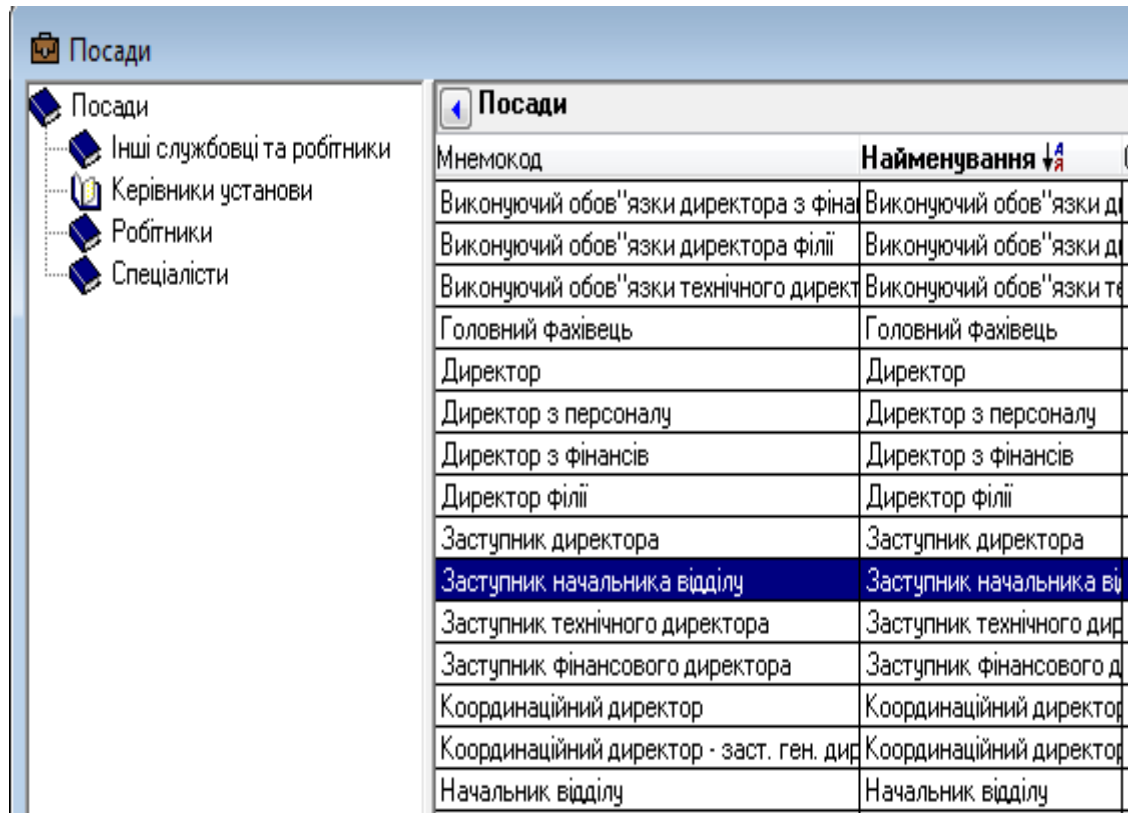
Рис. 1 - Програма "ПАРУС-Зарплата"

Основные данные	Адрес	Дополнительно	История
	Фамилия	Мухин	
	Имя	Г.	
	Отчество	И.	
	Мнемокод	Мухин Г.И.	
	Дата рождения	02.03.1953	Пол

Рис. 2 – Введення інформації про співробітника

Заповнення довідника «Посади»

Виберіть пункт "Словники" з головного меню, клацніть по рядку "Посади". Заповніть довідник ввівши назви посад із таблиці 1 (рис. 3).

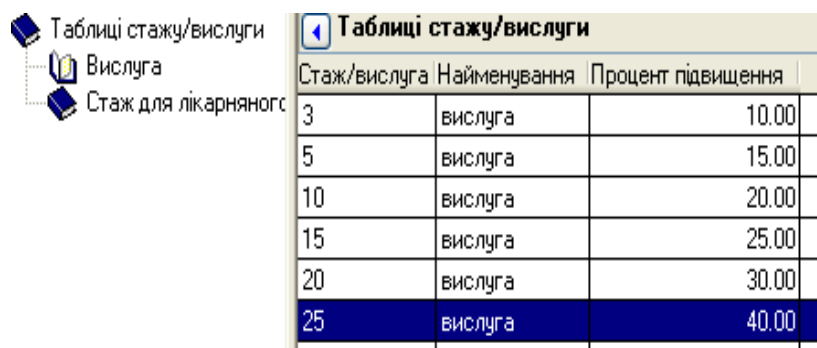

Мнемонакод	Найменування
Виконуючий обов'язки директора з фіна	Виконуючий обов'язки д
Виконуючий обов'язки директора філії	Виконуючий обов'язки д
Виконуючий обов'язки технічного директ	Виконуючий обов'язки те
Головний фахівець	Головний фахівець
Директор	Директор
Директор з персоналу	Директор з персоналу
Директор з фінансів	Директор з фінансів
Директор філії	Директор філії
Заступник директора	Заступник директора
Заступник начальника відділу	Заступник начальника ві
Заступник технічного директора	Заступник технічного дир
Заступник фінансового директора	Заступник фінансового д
Координаційний директор	Координаційний директор
Координаційний директор - заст. ген. дир	Координаційний директор
Начальник відділу	Начальник відділу

Рис. 3 – Словник «Посади»

Налаштування таблиць стажу/визслуги

Відкрийте пункт "Словники" з головного меню, клацніть по рядку "Таблиці стажу/визслуги". У вікні, що з'явилося, виберіть зліва рядок "визслуга", потім клацніть по таблиці справа і, використовуючи клавішу Insert, введіть інформацію про відсоток надбавки залежно від визслуги років:

Стаж/визслуга	Найменування	Процент підвищення
3	визслуга	10.00
5	визслуга	15.00
10	визслуга	20.00
15	визслуга	25.00
20	визслуга	30.00
25	визслуга	40.00

Рис. 4 – Заповнення таблиці для розрахунку надбавки за визслугу років

Налаштування податкових таблиць

Відкрийте пункт "Словники" з головного меню, клацніть по рядку "Податкові таблиці". Створите запис "єв1" у верхній таблиці. Цей запис зберігає податкові ставки для розрахунку єдиного соціального внеску держслужбовців. У вікні, що з'явилося, встановіть дату 01.10.2011, натисніть "Записати". У нижній таблиці створите записи відповідно до змін у жовтню 2011 р. (рис. 5):

Ставки податку		
Понад заробітка	Процент	Сума, що оподат
0.00	6.100	0.0000
14775.00	0.000	901.2750

Рис. 5 – Налаштування ставок ЄСВ держслужбовців

У стовпці "Обкладена сума" в другому рядку необхідно вказати 901,275 – результат множення суми максимального обмеження для нарахування ЄСВ - 14775 грн. на 6,1%.

Натисніть кнопку (розмножити) у верхньому лівому кутку вікна. У вікні, що з'явилося, встановіть найменування –«єв2», дату 01.10.2011 , натисніть "Записати" і на питання "Копіювати ставки податку в нову таблицю?" відповідайте "Так". У нижній таблиці з'явилися записи, які необхідно від коректувати (рис. 6). Цей запис зберігає податкові ставки для розрахунку єдиного соціального внеску. робітників установи.

Ставки податку		
Понад заробітка	Процент	Сума, що оподат
0.00	3.600	0.0000
14775.00	0.000	531.9000

Рис. 6 - Налаштування ставок ЄСВ робітників установи

Аналогічно введіть податкову ставку для нарахування до ЄСВ (рис 6)

ЄСВ	01.01.2011	
←		
Ставки податку		
Понад заробітк	Процент	Сума, що оподатк
	36.300	0.0000

Рис. 6 – Нарухування до ЄСВ - 36,3%.

Налаштування таблиці констант

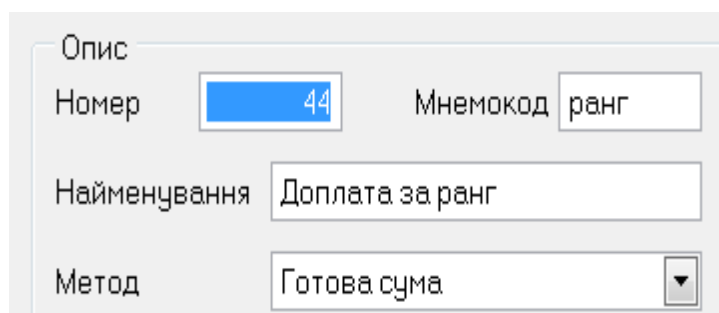
Відкрийте пункт "Словники" з головного меню, клацніть по рядку "Таблиці констант". Знайдіть у верхньому рядку запис "Податкова пільга", перейдіть на нижню таблицю і додайте новий запис із датою 01.01.2011 р. і сумою 470,50 грн.

Для запису "Максимальна сума для податкової пільги" введіть новий запис із датою 01.01.2011 р. і сумою 1320 грн.

Для запису "Прожитковий мінімум" введіть новий запис із датою 01.10.2011 р. і сумою 985 грн.

Введення нових видів нарахувань і їх налаштування

Переходимо до налаштування видів нарахувань. Відкрийте пункт "Словники" з головного меню, клацніть по рядку "Налаштування видів оплат". Створіть новий вигляд нарахування – **Доплата за ранг**. Клацніть по лівій таблиці і натисніть клавішу **Insert** і введіть назву виду оплати, а також коротке позначення (мнемокод), наприклад «ранг». Відкрийте список в рядку «метод» і виберіть запис "Готова сума" (Рис. 7). Запишіть інформацію

Опис		
Номер	44	Мнемокод
Найменування	Доплата за ранг	
Метод	Готова сума ▼	

Рис. 7 - Новий вигляд нарахування «Доплата за ранг»

Далі необхідно відкоректувати вид нарахування «надбавка за вислугу років». Клацніть двічі по рядку "Надбавка за вислугу". У вікні (Рис. 8), що з'явилося, натисніть кнопку з трьома крапками в рядку "Входить виплат" і виберіть строку "Оклад посадовий" і за допомогою клавіші «пропуск» помітьте цей запис. Аналогічно помітьте запис « Надбавка за ранг», після чого натисніть кнопку "Вибрати" (Рис. 8). Таким чином, при розрахунку надбавки програма враховуватиме два види нарахування згідно **формулі** (1)

28	надбв	Надбавка (ціна)	Процент суми
36	ранг	Надбавка за ранг	Готова сума
11	надн	Наднормові	Подвійна оплата
13	нмдоп	Неоподат. мат. допомога	Готова сума
24	допНВ	Однор. допомога ФНВ	Готова сума
1	оклад	Оклад	Оклад
35	оклв	Оклад викладача	Оклад викладача
4	оклз	Оклад за звання	Оклад
5	оклп	Оклад посадовий	Оклад
3	оклр	Оклад розрядний	Оклад
2	оклт	Оклад тарифний	Оклад

Управління

Настрої

Дод. настрої

Опис

Номер виплати

29

Мнемонакод

всл

Найменування

Надбавка за вислугу

Розрахункові дані

Включеність виплат

☒

Метод підрахунку

Нараховані у періоді

Розрахунок з

Постійні виплати

Ставка

1.000

Розрах. вести у

днях

Процент надбавки

☒ Автоматичний розрахунок

Код валюти

Таблиці стажу/вислуги

Стаж/вислуга	Найменування	Процент підвищення
3	вислуга	10.00
5	вислуга	15.00
10	вислуга	20.00
15	вислуга	25.00
20	вислуга	30.00
25	вислуга	40.00

Рис. 8 – Налаштування виду оплати «Вислуга років»

Потім кладніть по вкладці "Списки/налаштування" у верхній частині вікна і натисніть кнопку із трьома крапками в рядку "Відсоток надбавки від вислуги". У таблиці, що з'явилася, клавішею «пропуск» (Space) помітьте всі рядки з відсотковими ставками і натисніть кнопку "Вибрати". Запишіть зміни. Таким чином, настроєний вид надбавки, який залежно від вислуги років обчислюватиме суму нарахування як відсоток від почасової оплати.

Тепер створимо новий вигляд нарахування – **Надбавка за досягнення в праці**. Для цього натисніть клавішу **Insert** і введіть назву виду оплати «Надб за досягнення в праці», а також коротке позначення (мнемонакод, наприклад «ндп»). **Відкрийте список і виберіть запис "Відсоток суми"**.

Після запису в таблиці з'явиться рядок із новим виглядом оплати. Кладніть двічі по цьому рядку. З'явиться вікно налаштування виду оплати (Рис. 9) в якому необхідно:

1. встановити галочку в рядку "Автоматичний розрахунок";
2. у полі "Відсоток основний" введіть відсоткову ставку – 50;
3. натисніть кнопку в рядку "Включеність виплат" і помітьте клавішею Space "Оклад посадовий", «Надбавка за ранг», Надбавка за вислугу», після чого натисніть кнопку "Вибрати";
4. натисніть кнопку "Записати"

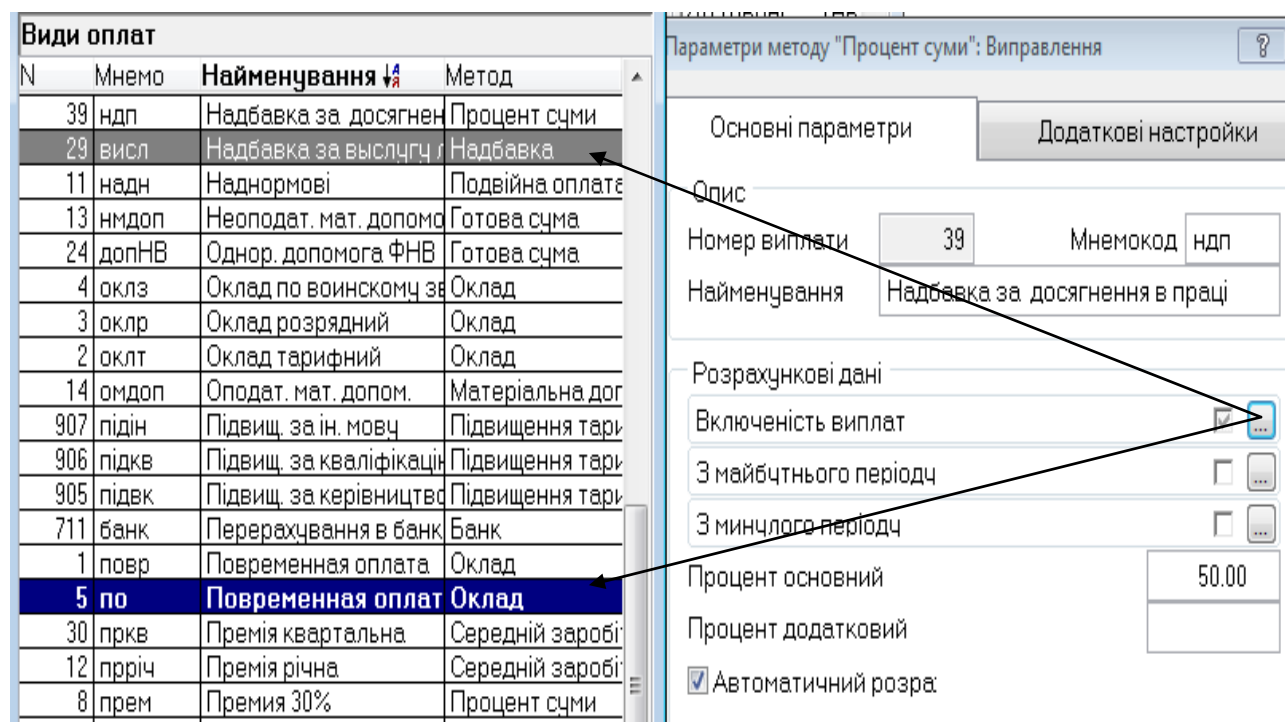

Рис. 9 – Налаштування виду оплати

Використовуючи вихідні дані, створіть вид нарахувань – «Премія держслужбовців»

Введення нових видів утримань і їх налаштування

Додайте новий вигляд утримання: **ЄСВ 6,1%**. Для цього клацніть по рядку "Збір в пенс. фонд" в правій таблиці і натисніть кнопку (розмножити) у верхньому лівому кутку вікна. Змініть назву виду утримання у вікні, що з'явився:

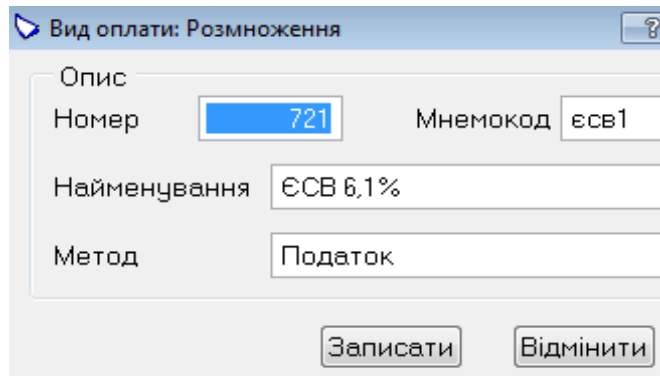

Рис. 10 – Введення нового виду утримання

Після підтвердження запису клацніть двічі по рядку, що з'явився. Натисніть кнопку з трьома крапками в рядку "податкова таблиця" і підключіться до рядка "єв1" із датою 01.10.2011 р. Таким чином, створений новий вигляд утримання, який автоматично обчислює суму єдиного соціального внеску для держслужбовців.

Оскільки на попередньому етапі в таблицю нарахувань доданий новий вигляд оплат, їх необхідно "прив'язати" до видів утримань так, щоб програма "не забула" їх врахувати при розрахунку податків і внесків. Для цього клацніть по вкладці "Списки" вікна і натисніть кнопку з трьома крапками в рядку види "Оподаткування оплат – що Включаються". Використовуючи клавішу «пропуск» (**Space**) помітьте нові види «нарахування. Запишіть інформацію.

Аналогічно створите вид утримань - єдиний соціальний внесок для інших робітників установ – (ЄСВ 3,6%).

Під час роботи з НДФЛ необхідно провести прив'язку нового виду оплат в двох позиціях: "Оподаткований види оплат – що Включаються" і "Нарахування для розрахунку заробітної плати". **Крім того, натисніть кнопку з трьома крапками в рядку "Виключені", помітьте клавішею «пропуск» (Space) новий вид "ЄСВ 6,1%" і «ЄСВ 3,6%).**

Введення і налаштування фондів

Відкрийте пункт "Словники" з головного меню, клацніть по рядку "Налаштування фондів". Клацніть двічі по першому рядку таблиці, що з'явилася, потім по кнопці в рядку "Вхідні виплати" і клавішею «пропуск» (Space) по-

мітьте новий вид нарахувань. Запишіть зміни і повторіть операцію для решти рядків таблиці.

Налаштування меморіального ордера № 5

Програма "ПАРУС" може автоматично сформувати список проводок по нарахуванню заробітної плати і нарахуванням на неї (по соціальному страхуванню, перерахуванням до фонду зайнятості, пенсійний фонд тощо). При формуванні списку проводок по заробітній платі програма обробляє виплати і утримання відповідно до записів, настроєних для формування п'ятого меморіального ордера, який фактично є шаблоном господарських операцій по обліку заробітній платі. Створення зведених проводок по заробітній платі, зміна параметрів, складу зведення проводок або характеристик окремих проводок по заробітній платі проводиться у вікні «Налаштування п'ятого меморіального ордера» (пункт меню "Словники").

У нашому учбовому прикладі необхідно прив'язати до кожної проводки відповідні види оплат або утримань. Клацніть двічі по першому рядку "Нараховане заробітної плати", потім по вкладці вікна "Параметри розрахунку" і в полі "Вид оплат" відберіть види нарахувань, які враховуються даною проводкою. Для цього клацніть в дане поле, натисніть клавішу **F4** і **пропуском** помітьте вхідні види нарахувань. В результаті в полі з'явиться запис:

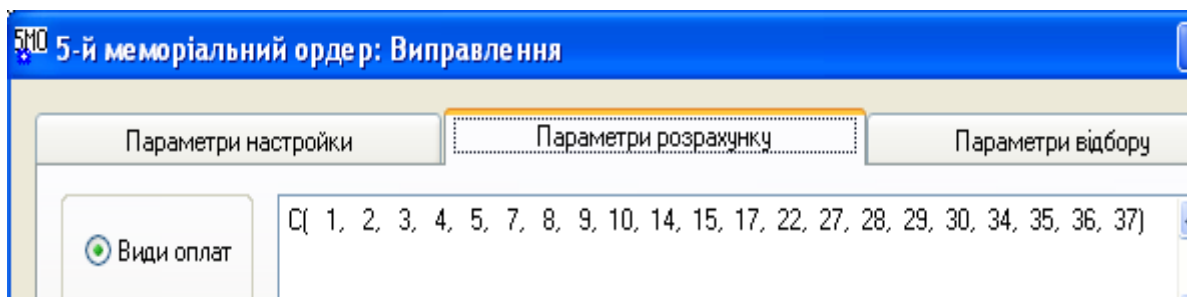

Рис. 11 – Налаштування проводки – підключення видів оплат

Отже, в полі записується формула $C()$ (латинська велика буква), де в дужках указуються через кому номери відібраних нарахувань. Окрім формули $C()$ можуть використовуватися наступні формули:

$F()$ – для видів оплат, нарахованих в поточному періоді за майбутній період;

P() – для видів оплат, нарахованих в поточному періоді за минулий період;

T() - для видів оплат, нарахованих в поточному періоді за поточний період;

N() – для видів оплат, нарахованих в минулому періоді за поточний + види оплат в поточному періоді за поточний період;

D() – збирає всі борги; *I()* – збирає всі нарахування; *E()* – збирає всі утримання.

У дужках змінних *D, I, E* нічого заводити не треба.

Облік нарахувань на зарплату вимагає підключення записів із таблиці "Фонди". Клацніть двічі по рядку "Нараховане внесків на обов'язкове пенсійне страхування", потім по вкладці вікна "Параметри розрахунку" і перемкніться на полі "Фонди". Клацніть в область поля натисніть клавішу F4 і клавішею Space помітьте відповідні записи в таблиці, що з'явилася (рис. 12):

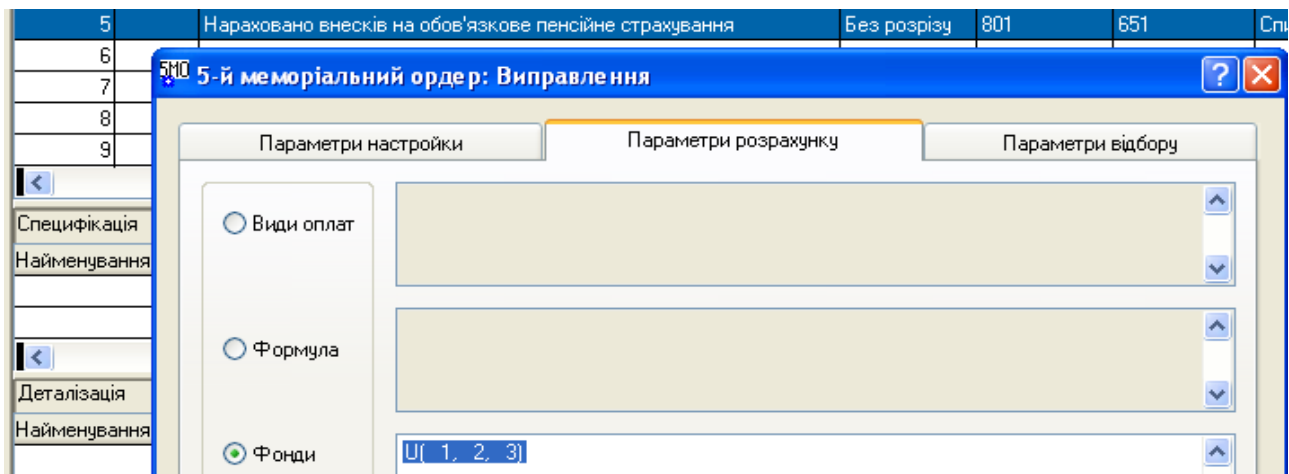

Рис. 12 – Налаштування проводки – нарахування в ПФ

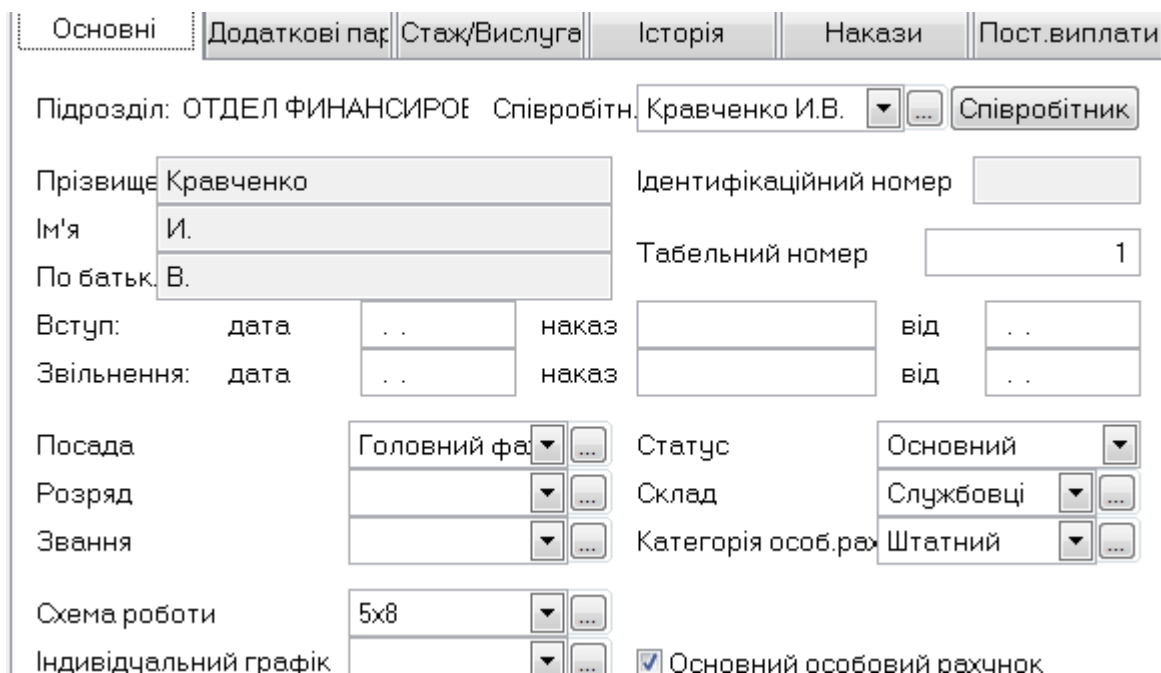
Розрахунок заробітної плати

Завдання необхідно виконувати в наступному порядку:

1. Сформувати особові рахунки;
2. Розрахувати заробітну плату;
3. Провести нарахування на зарплату;
4. Сформувати меморіальний ордер № 5 і записати господарські операції по обліку витрат на оплату праці;
5. Сформувати розрахунково-платіжну відомість;
6. Сформувати розрахункові листки

Формування особових рахунків

Особові рахунки – головний документ програми. Заповнення особових рахунків - найбільш відповідальний етап роботи. Виберіть пункт "Облік" з головного меню, потім пункт "Особові рахунки" (швидкий вибір – натиснення клавіш **Alt** і **L**). Клацніть по верхній таблиці і натисніть клавішу **Insert**. Виберіть режим "Особовий рахунок співробітника", у вікні, що з'явилося, натисніть на кнопку в рядку "Співробітник" і двома клацаннями ЛК виберіть перше прізвище. Потім, використовуючи кнопки встановіть посаду, звання, склад, категорію особового рахунку і схему роботи:

Основні | Додаткові пар | Стаж/Вислуга | Історія | Накази | Пост.виплати

Підрозділ: ОТДЕЛ ФИНАНСИРОВ Співробітн. Кравченко И.В.   Співробітник

Прізвище Кравченко Ідентифікаційний номер

Ім'я И. Табельний номер

По батьку В.

Вступ: дата наказ від

Звільнення: дата наказ від

Посада Головного фа   Статус Основний

Розряд   Склад Службовці

Звання   Категорія особ.рах Штатний

Схема роботи 5x8

Індивідуальний графік   ☒ Основний особовий рахунок

Рис. 13 – Заповнення особового рахунку, вкладка "Основні"

Потім клацніть по вкладці Стаж/вислуга, потім двічі - по рядку "Вислуга", знову двічі – по рядку "Вислуга" у верхній таблиці, після чого введіть у вікні стаж згідно табл.3 (наприклад, 6 літ). . Натисніть кнопку "Закрити". У основному вікні з'явиться запис, який вказує на вислугу.

Клацніть по вкладці "Пост. виплати". Ваше завдання – відібрати в ліву таблицю постійні нарахування, а в праву – постійні утримання. Згідно умові завдання для зав. кафедри, професори встановлені наступні види нарахувань:

- оклад посадовий (це по суті почасова оплата);
- доплата за ранг (згідно табл.2)

- надбавка за вислугу років;
- надбавка за досягнення в праці
- премія

Для відбору перерахованих видів оплат клацніть по лівій таблиці, натисніть клавішу **Insert** і пропуском відберіть відповідні рядки. Натисніть кнопку "Вибрати". У таблиці відіб'ються вибрані види оплат (рис. 18).

The screenshot displays a software interface for payroll calculation. It features two main tables: 'Нарахування' (Accruals) on the left and 'Утримання' (Deductions) on the right. Below these is a dialog box titled 'Оклад. Постійні виплати: Виправлення' (Salary. Fixed payments: Correction).

N	Найменування	Діє з	Сума
5	Повременная оплата	01.03.2011	960.0000
39	Надбавка за досягнення в праці	01.03.2011	0.0000
29	Надбавка за вислугу лет	01.03.2011	144.0000
8	Премия 30%	01.03.2011	0.0000
42	Доплата за ранг	01.03.2011	70.0000

N	Найменування	Діє з	Сума
716	Профсоюзн	01.04.2011	
714	НДФЛ	01.04.2011	
717	ЕСВ 6,1%	01.04.2011	

Оклад. Постійні виплати: Виправлення

Вибрано: 5 по Повременная оплата

Діє з: 01.01.2011 по 31.03.2012

Посадовий оклад: 960.0000

Рис. 14 – Введення і налаштування постійних виплат

Клацніть двічі по рядку "Оклад посадовий" і введіть розмір окладу - 3380 грн. в поле "Посадовий оклад" (Рис. 14). Запишіть інформацію.

Клацніть двічі по рядку "Надбавка за ранг» і введіть суму (наприклад, 70 грн.). Запишіть інформацію

До видів утримання відносяться:

- НДФЛ;
- ЄСВ для держслужбовців;
- профспілкові внески.

Для відбору перерахованих видів утримань клацніть по правій таблиці, натисніть клавішу **Insert** і пропуском відберіть відповідні рядки. Натисніть кнопку "Вибрати". Запишіть інформацію.

Повторіть операції, ввівши решту особових рахунків, згідно таблицям 1-6.

Розрахунок зарплати і формування звітності

Для того, щоб розрахувати зарплату виберіть пункт "Функції" з головного меню, потім пункти "Автоматичний розрахунок" і "Розрахунок із постійних виплат". У вікні, що з'явилося, встановіть крапку в рядку "все" і натисніть кнопку "Розрахувати". В результаті будуть підраховані нарахування і утримання для всіх службовців райдержадміністрації.

Сума до видачі відбита в рядку між таблицями. Приклад розрахунку представлений на рис. 15.

Особові рахунки

Особові рахунки, жовтень 2011 р. ОТДЕЛ ФИНАНСИРОВАНИЯ

* Таб.номер	ПІБ	До видачі	Посада	Зван
1	Кравченко И.В.	1820.45	Головний фахівец	

2309.78 - 489.33 = 1820.45

Нарахування					Утримання				
N	Найменування	Зав	Дні	ГодиниСума	N	Найменування	За	Сума	Замовл
5	Повременная оплата		21.00	168.00	960.00	717	ЕСВ 6,1%	140.90	
8	Премия 30%				533.03	714	НДФЛ	325.33	
29	Надбавка за выслугу лет		21.00	168.00	154.50	716	Профсоюзні внески	23.10	
39	Надбавка за достижения в пр				592.25				
42	Доплата за ранг				70.00				

Рис. 15 – Приклад розрахунку нарахувань і утримань

Якщо у окремих працівників є додаткові нарахування або утримання, що не входять до складу постійних, то їх можна додавати в процесі перевірки розрахунків. Можна перераховувати зарплату, використовуючи відповідні пункти меню.

Обчислимо нарахування на заробітну плату, які мають бути перераховані в ЄСВ. Для цього виберіть пункт "Функції" з меню, потім пункт "Формування фондів". У вікні встановіть режими розрахунку для всіх працівників і сформууйте фонди.

Облік і звітність

Сформууйте меморіальний ордер № 5 і запис господарських операцій у відповідний журнал. . Клацніть по однойменному рядку зліва і введіть новий за-

пис "2011 р.". Знайдіть серед словників "Шаблони документів", встановіть курсор миші у верхній рядок зліва, клацніть правою кнопкою, виберіть пункт "Автопошук шаблонів". У вікні, що з'явилося, натисніть кнопку "Помітити все", а потім "Додати".

Нарешті виберіть пункт "Звіти", потім пункт "5-й меморіальний ордер". У вікні, що з'явилося, за допомогою кнопочки підключіть шаблон звіту "5-й МО" (рис.16).

Основні параметри

Дод. параметри

Метод підрахунку сум

Період з жовтень 2011 по жовтень 2011

Виплачена з .. по ..

Валюта ..

Розріз друку

☐ Розбивати за специфікаціям

☐ Розбивати за деталізаціям

☐ Друк нульових сум

Розширений підсумок

Ні

Підрозділ

Вся організація

Особ.рах. ☐ Поточни ☐ Позначені ☒ Всі

Відібрати

Нараховані

по жовтень 2011

Відомість N

Без розрізу

Виділяти суми за особ.рахунк

Не виділяти

Друкувати рядки

Всі рядки

Шаблон звіту

5-й МО

Рис. 16 – Налаштування МО № 5

Натисніть вкладку "Додаткові параметри" і встановіть галочку в рядку "Записати в облік господарських операцій". Встановіть дату розрахунку зарплати 29.10.2011 р. і розділ журналу. Після натиснення кнопки "Почати" програма сформує МО в Excel і зробить записи в журналі господарських операцій.

Платіжні відомості формуються автоматично. Для цього досить натисніть поєднання клавіш Shift F4 і вибрати потрібний звіт. Виберіть, наприклад, «Розрахунково-платіжну відомість по видах оплат». Самостійно сформуєте решту відомостей.

Клацніть по кону "Особові рахунки" і натисніть клавішу F4. Виберіть пункт меню "Розрахунковий лист". У вікні налаштування, що з'явилося, поставте галочку в рядку "Входить виплат" (це означає, що враховуватимуться всі нарахування і утримання), знайдіть шаблон документа і сформуєте його.

Тема № 4: «Господарська діяльність».
Лабораторне заняття № 8-9

Навчальна мета заняття – ознайомлення з системою «Парус». Налаштування системи.

Час проведення – 4 год.

Місце проведення - комп'ютерний клас(учбова аудиторія)

Навчальні питання:

1. Ознайомлення з системою «Парус».. Господарська діяльність
2. Налаштування системи

ТЕМА № 5 «Модуль торгівля та склади».
Лабораторне заняття № 10-11-12

Час проведення – 6 год.

Місце проведення - комп'ютерний клас(учбова аудиторія)

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять:

1. Конспект лекцій.

Література:

Основна

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль :ТНЕУ, 2016. – 480 с. 2. Огірко О. І., Галайко Н. В.
2. Лишилєнко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. – 670 с.
3. Інформаційні технології у правоохоронній діяльності. Частина 1: Високотехнологічні тренди у правоохоронній сфері зарубіжних країн: навч. посіб. / Харків. нац.. ун-т внутр. справ; [В.М. Струков, Д.В. Узлов, Ю.В. Гнусов та ін.]; за заг. ред. канд. техн. наук, доц. В.М. Струкова. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020.276 с.
- 4.. Мордовцев С.М. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з курсу "Інформаційні системи і технології в обліку" (для слухачів другої вищої освіти факультету післядипломної освіти і заочного навчання спеціальності 7.050106 "Облік і аудит") / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад: С.М. Мордовцев –Х.: ХНАМГ, 2011. – 22 с.
5. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Програмне забезпечення бухгалтерського обліку» для студентів спеціальності 071 Облік і оподаткування заочної та дистанційної форми навчання /Уклад. Л.С. Стригуль, Є.М. Строков, – Харків: НТУ «ХПІ», 2019. - 30 с. - Укр. мовою.
6. Управлінські інформаційні системи в обліку, аналізі та аудиті. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт в системі “Парус – Підприємство-7» для студентів спеціальності 8.03050901 —Облік і аудит» та 071 —Облік і оподаткування» усіх форм навчання / Укл. Волот О.І., Перетятко Ю.М. — Чернігів: ЧНТУ, 2016. — 77 с.

Допоміжна.

1. Клімушин П.С., Лановий О.Ф., Іванова І.Д. Інформаційні системи й технології в обліку та фінансах. Навчальний посібник - Харків: НУВС, 2007. - 261с.
2. Клімушин П.С., ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПЕРСОНАЛОМ, Харків: НУВС, 2010. - 261с Інформаційні ресурси в Інтернеті
1. <http://www.parus.ua/ua/162/>
2. <https://roi4cio.com/catalog/product/parus-torgovlja-i->
3. https://ua.kursoviki.com.ua/metodychni_vkazivky/article_post/1063-navchalniy-posibnik-informatsiyni-sistemi-ta-informatsiyni-tehnologii-v-yekonomitsi-praktikum-iz-sistemi-parus-pidpriemstvo-nadu
4. <https://generalvzwhcgpersia.files.wordpress.com/2015/08/programma-parus-torgovlya-i-sklad.pdf>
5. <https://naurok.com.ua/test/buhgalterskiy-oblik-iz-zastosuvannyam-komp-yuternih-program-isit-v-obliku-1252386.html>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття

Оголошення теми заняття та його мети. Завантаження методичного забезпечення для проведення заняття. Бліц опитування курсантів з відповідного теоретичного матеріалу.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Виконання завдань практичного заняття за методичними вказівками.

Методичні вказівки.

План

- I. Формування стартової картотеки ОЗ.
- II. Формування залишків матеріальних цінностей по ОЗ.

Завдання

1. Для виконання роботи підготувати наступну інформацію:
 - Методи, за якими організація нараховує амортизацію ОЗ та кореспонденцію рахунків при нарахуванні амортизації. Залежно від виду ОЗ, умов експлуатації, морального зносу підприємство самостійно обирає найбільш економічно доцільний метод амортизації. Методи нарахування амортизації для цілей бухгалтерського обліку визначені П(С)БО 7. Для виконання лабораторної роботи можна прийняти для пасивної частини ОЗ (будівлі, споруди, меблі тощо) метод прямолінійного списання; для активної частини ОЗ (машини, механізми, інше виробниче обладнання) – кумулятивний або метод прискореного зменшення залишкової вартості; для ОЗ, які швидко морально старіють (комп'ютери, принтери, ксерокси

та інша електроніка) – метод зменшення залишкової вартості; для ОЗ, що розраховані на виробництво певної кількості виробів або виконання робіт, послуг – виробничий метод. Інформацію про основні засоби (1-2 об'єкта на кожний рахунок обліку), що знаходяться на балансі організації на початок періоду, з якого облік автоматизований, наприклад (табл. 2.1).

- Таблиця 2.1 - Стартова картотека ОЗ

Інв. №	Рахунок обліку	Назва ОЗ	Первіс. вартість, грн.	Нарахована амортизація, грн.	Ліквідац. вартість, грн.	Метод нарахування амортизації	Дата вводу в експлуатацію	Термін використання, років
01	103	Вироб. приміщення	?	?	5000	прямолінійного списання	01.04.01	20
02	104	Вироб. лінія	?	?	200	кумулятивний	01.05.01	3
03	105	Вант. автомобіль	?	?	1000	прискореного зменшення залишкової вартості	01.04.01	10

Слід відмітити, що загальна сума первісних вартостей всіх ОЗ, які обліковуються на рахунку повинна дорівнювати стартовому сальдо по цьому рахунку. Загальна сума нарахованої амортизації по всіх ОЗ повинна дорівнювати стартовому сальдо по рахунку 131 Знос ОЗ (див. лабораторну роботу № 1).

2. Зареєструвати інвентарні картки основних засобів (ОЗ) в інвентарній

- картотеці для податкового обліку.

3. Перенести інформацію з інвентарної картотеки для податкового обліку в картотеку для бухгалтерського обліку.
4. Додати, при необхідності інвентарні картки невиробничих ОЗ в картотеку для бухгалтерського обліку.
5. Відобразити введення об'єктів в експлуатацію в обох інвентарних картотеках.
6. Сформулювати початкові залишки ОЗ за даними інвентарної картотеки.
7. Перевірити відповідність початкових сальдо по синтетичним рахункам обліку ОЗ аналітичним даним інвентарної картотеки.

Порядок виконання лабораторної роботи

- Відновлення бази даних з резервної копії.

1. Відкрити модуль *–Адміністратор* та вибрати пункт меню *Сервис → Восстановить из резервной копии...*
2. У вікні *–Восстановление базы данных из резервной копии* в полі *–Резервная копия* вибрати місцезнаходження архівної копії бази (диск *a*), в полі *–Папка для восстановления базы данных* за допомогою кнопки вибрати папку, в яку буде розархівована база (*C/PROGRAM FILES/PARUS/DATA/parus.dbc*).
3. Якщо папка, для бази даних, що відновлюється, вже містить файли даних, то система виведе повідомлення *–Указанная Вами папка содержит файлы базы данных! Удалить их и продолжить?!*. У випадку натискання *ОК* файли даних з вказаної папки будуть видалені і розархівована база користувача.
4. Після успішного відновлення бази даних закрити всі вікна та модуль *–Адміністратор*.

- Для розділу бухгалтерського та податкового обліку основних засобів в системі передбачено ведення 2-х інвентарних картотек. Інвентарний об'єкт заноситься одночасно в обидві картотеки, де над ним виконуються операції. В податковому обліку обліковуються тільки виробничі ОЗ, тому вони реєструються в інвентарній картотеці для податкового обліку. В бухгалтерському обліку обліковуються всі ОЗ, що знаходяться на балансі підприємства (як виробничі, так і невиробничі), отже вони реєструються в інвентарній картотеці для бухгалтерського обліку. В системі є можливість перенесення даних із податкової інвентарної картотеки в бухгалтерську і навпаки. Тому доцільно спочатку реєструвати інвентарні картки в податковій картотеці та надалі переносити їх в бухгалтерську. Після реєстрації виробничих ОЗ в обох картотеках можна додати інвентарні картки невиробничих ОЗ в бухгалтерську картотеку.

I. Формування стартової картотеки ОЗ.

1. Перед початком заповнення картотеки необхідно ознайомитись та при потребі відкоригувати методи нарахування амортизації, для цього відкрити модуль *–Бухгалтерия*, вибрати пункт меню *Словари → Шифры амортизации*.

2. Для заповнення інвентарної картотеки вибрати пункт меню *Учет → Инвентарная картотека → Налоговый учет* та у вікні *–Инвентарная картотека: Отбор* натиснути *ОК*.
3. Реєстрація нової картки здійснюється шляхом додавання запису в таблицю *–Инвентарная картотека*.
4. У формі *–Инвентарная карточка: Добавление* на закладці *–Карточка* вказується рахунок обліку ОЗ, матеріально-відповідальна особа, номер картки, інвентарний номер об'єкта і назва ОЗ.
5. На закладці *–Суммы* зазначається первісна вартість ОЗ, нарахована сума амортизації та місяць і рік останнього нарахування амортизації (вказується дата, що передує розрахунковому періоду, наприклад *грудень 2002*, оскільки реєструється стартова інвентарна картотека, тобто об'єкти, які вже експлуатуються організацією).
6. На закладці *–Расчет амортизации* вибирається метод нарахування амортизації та вказується кореспонденція рахунків при нарахуванні амортизації.
7. Послідовно заповнити інвентарні картки всіх виробничих ОЗ, які знаходяться на балансі організації.
8. Для перенесення інвентарних карток в бухгалтерську картотеку необхідно вибрати пункт контекстного меню *–Функции*.
9. У вікні *–Дополнительные функции* вибрати *–Экспорт в раздел Инвентарная картотека (бух. учет)*.
10. У формі *–Экспорт инвентарных карточек* в рядку *–Группа основных средств* вказати шифр групи ОЗ, що переносяться, а в розділі *–Экспортировать карточки* відмітити *–Все*. Після чого система перенесе всю інформацію в інвентарну картотеку для бухгалтерського обліку.
11. Для здійснення господарських операцій з ОЗ кожен об'єкт повинен бути введений в експлуатацію, для цього виділити зареєстровану інвентарну картку та вибрати пункт контекстного меню *–Операции над объектом → Ввод в эксплуатацию*.
12. У формі *–Инвентарная картотека: Ввод в эксплуатацию* в полі *–Дата учета* потрібно встановити дату введення ОЗ в експлуатацію (оскільки формується стартова картотека ОЗ, то дата введення в експлуатацію повинна передувати даті початку розрахункового періоду).
13. Слід відмовитись від створення господарської операції при вводі в експлуатацію ОЗ стартової картотеки, оскільки їх інформація відображається в початкових сальдо по синтетичним рахункам.
14. Послідовно відобразити введення в експлуатацію всіх інвентарних об'єктів.
15. В бухгалтерській інвентарній картотеці (пункт меню *Учет → Инвентарная картотека → Бухгалтерский учет*) при встановленні умов відбору необхідно у формі *–Инвентарная картотека (бух. учет): Отбор* на закладці *–Эксплуатация* в розділі *–Состояние объекта* встановити позначку в полі *–Все*. В цьому випадку система буде відображати всі зареєстровані інвентарні картки.

16. Для нарахування амортизації для цілей бухгалтерського обліку необхідно в інвентарних картках зробити відповідні коригування методів амортизації. Для цього виділити картку та виконати дію *–Исправить*».
17. На закладці *–Суммы*» вікна *–Инвентарная карточка: Исправление*» вказати ліквідаційну вартість об'єкта, на закладці *–Расчет амортизации*» змінити метод нарахування амортизації, вказати термін експлуатації об'єкта та зберегти внесені зміни.
18. Послідовно відкоригувати всі інвентарні картки та відобразити введення об'єктів в експлуатацію аналогічно інвентарній картотеці для податкового обліку.
19. При необхідності внесення в інвентарну картотеку невиробничих ОЗ, додавання інвентарних карток в бухгалтерську інвентарну картотеку здійснюється аналогічно податковій картотеці.
20. Система дозволяє роздрукувати зареєстровані інвентарні картки (пункт контекстного меню *–Печать*», шаблон *–Инвентарная карточка*»).

II. Формування залишків матеріальних цінностей по ОЗ.

1. На основі інвентарної картотеки для цілей бухгалтерського обліку система дозволяє сформувати залишки матеріальних цінностей. Для цього вибрати пункт контекстного меню *–Хозяйственный учет → Формирование остатков материальных ценностей*».
2. Вибрати період формування (початок розрахункового періоду).
3. Після цього система зробить відповідні записи в реєстрі залишків матеріальних цінностей (пункт меню *Учет → Остатки материальных ценностей*»).
4. Для перевірки відповідності залишків матеріальних цінностей даним інвентарної картотеки та початкового сальдо по синтетичним рахункам необхідно у вікні *–Настройка системы*» (пункт меню *Файл → Настройка → Настройка системы*) на закладці *–Учет*» в пункті *–Сверка остатков ТМЦ с инвентарной картотекой*» встановити перемикач *–Бухгалтерской*».
5. В розділі *–Остатки средств по счетам*» (пункт меню *Учет*) виконати перевірку коректності введених залишків. Для чого виділити рядок, що відображає дані рахунку обліку ОЗ та вибрати пункт контекстного меню *–Проверка увязки*».
6. Система перевіряє відповідність значення початкового сальдо рахунку даним про залишки матеріальних цінностей по цьому ж рахунку та інформації з інвентарної картотеки про введені в експлуатацію ОЗ, які обліковуються на вибраному рахунку. Після перевірки видається повідомлення про її результати. У випадку повідомлення про помилки, необхідно їх виявити та виправити.

Після закінчення запланованого обсягу роботи в кінці заняття необхідно створити архівну копію бази даних (див. лабораторну роботу № 1).

Питання для самоперевірки:

-
- 1. Яким чином формуються залишки по основним засобам в програмі
- Парус – Підприємство 7.20||;
- 2. Яким чином можна перевірити та (або) внести норми амортизації;
- 3. Порядок заповнення інвентарної картки для цілей бухгалтерського обліку;
- 4. Порядок заповнення інвентарної картки для цілей податкових розрахунків;
- 5. Як можна роздрукувати зареєстровані інвентарні картки;
- 6. Як перевірити відповідність залишків матеріальних цінностей даними інвентарної картотеки та початкового сальдо по синтетичним рахункам.
-

Автоматизація розрахункових операцій в системі “Парус-Підприємство”

План

- I. Робота з банківськими документами. -
- II. Робота з касовими документами. -
- III. Підготовка журналів реєстрації банківських та касових документів. -
- IV. Реєстрація платежів в журналі платежів -
- (2год.)

Завдання

1. Для виконання роботи підготувати наступну інформацію:
 - Банківські документи (платіжні доручення та вимоги) в кількості 2-3 документів кожного типу, наприклад (табл. 3.1). Сума документу дорівнює номер групи + номер в списку (дві позиції). Документи можуть відображати покриття дебіторської чи кредиторської заборгованості (див табл. 2.3 лабораторної роботи № 2).

- Таблиця 3.1 - Банківські документи

Дата	Тип	Платник	Отримувач	Сума	Призначення платежу
20.01	Пл.дор.	ПФ “Ведіс”	МП “Салют”	1010,00	Покриття кредиторської заборгованості
21.01	Пл.дор.	ПФ “Ведіс”	Пенс. фонд	101,00	Внески у ПФ із ЗП
21.01	Пл.дор.	ПФ “Ведіс”	Упр. ДКУ в Чернігів. обл.	101,00	Внески у ФСС із ЗП
22.01	Пл. вим.	ТОВ “Літа”	ПФ “Ведіс”	30000,00	Покриття дебіторської заборгованості
22.01	Пл. вим.	ТОВ “Чіп”	ПФ “Ведіс”	5000,00	Покриття дебіторської заборгованості

- Касові документи (прибуткові та видаткові ордери) в кількості 2-3 документів кожного типу, наприклад (табл. 3.2). Сума документу дорівнює номер групи + номер в списку (дві позиції). Документи можуть відображати покриття дебіторської чи кредиторської заборгованості (див табл. 2.3 лабораторної роботи № 2).

- Таблиця 3.2 - Касові документи

Дата	Тип	Платник	Одержувач	Сума	Призначення платежу
22.01	ПКО	Іванов О. П.	ПФ “Ведіс”	10,00	Повернення невикор. сум
23.01	ПКО			101,00	Отримано з р/р на ЗП
23.01	ВКО			101,00	Видача ЗП

- Отримання авансової оплати або покриття дебітором заборгованості (в кількості 2-3 оплат), наприклад (табл. 3.3). Сума оплати дорівнює номер групи + номер в списку (дві позиції) + 0.

- Таблиця 3.3 - Авансові платежі

Дата	Платник	Одержувач	Сума	Призначення платежу
10.09	ТОВ “Літа”	ПФ “Ведіс”	1010,00	Авансова оплата послуг
11.09	ТОВ “Літа”	ПФ “Ведіс”	1010,00	Авансова оплата ТМЦ

- Господарські операції, які записуються при проведенні в бухгалтерському обліку кожного платіжного документу.
- 2. Зареєструвати банківські документи, провести їх в обліку та зробити записи в журналі платежів.
- 3. Зареєструвати касові документи, провести їх в обліку та зробити записи в журналі платежів.
- 4. Отримати журнали реєстрації банківських та касових документів.
- 5. Зареєструвати авансові платежі або покриття дебіторської заборгованості в журналі платежів та провести їх в обліку.

Порядок виконання лабораторної роботи

- Перед початком виконання лабораторної роботи необхідно відновити файли бази даних (див. лабораторну роботу № 1).

I. Робота з банківськими документами.

Реєстрація платіжного документу “вручну”

1. Відкрити модуль *–Бухгалтерия* та підключитись до своєї бази даних (див. лабораторну роботу №1).
2. Реєстрація банківських документів здійснюється в пункті меню *–Документы → Банковские документы* шляхом додавання нових записів у таблицю *–Банковские документы*.
3. У формі реєстрації реквізитів документу (рис. 3.1) на закладці *–Документы* реєструються основні реквізити документу:

Банковский документ: Добавление									
Документы		Сведения		Налоговые спецификации		Хозяйственная операция		Проводки	
Документы и контрагенты									
Банковский документ:									
Тип:	П/П	N:	4	Дата:	20.01.03				
Плательщик:	ПФ "Ведіс"	Реквизиты:	260073012322						
Получатель:	МП "Салют"	Реквизиты:	260053001001						
Платеж									
Вид операции:	Расход	Валюта:	UAH						
Налоговая группа:	НДС 20%	Налоговые спецификации:	☐						
Суммы									
Расчетная ставка налогов:		☐		Сумма без налогов:		841,67			
Акциз (%):	0,0000		Сумма акциза:		0,00				
Ставка ГСМ:	0,00		Сумма ГСМ:		0,00				
Ставка НДС:	20,00		Сумма НДС:		168,33				
				Всего:		1 010,00			

Рис. 3.1. Реєстрація платіжного доручення.

- - тип (*ЗПВ* – заява на перерахування валюти, *П/П* – платіжне доручення, *П/Т* – платіжна вимога, позначення типів документів містяться в довіднику в пункті меню *Словари* → *Документы* → *Типы*),

- - номер і дата, платник та одержувача коштів,
- - вид фінансової операції, податкова група (при потребі), сума (поле

-*Всего*)).

4. На закладці *-Сведения* вказується призначення платежу (в полі *-Назначение*) та інформація про документ-основу платежу (документ, на підставі якого реєструється банківський документ, наприклад, договір з постачальником або підрядником, акт приймання-передачі матеріальних цінностей тощо).
5. На закладці *-Хозяйственная операция* вказується зразок операції, яка буде записуватись в журнал реєстрації господарських операцій при проведенні документу в обліку. Зразки господарських операцій містяться у відповідному довіднику (пункт меню *Словари* *Образцы* → *Хозяйственные операции*), який в початковій поставці Системи вже заповнений. Але користувач має можливість коригувати та доповнювати записи довідника.
6. Зареєстрований документ можна роздрукувати, для чого потрібно виділити рядок в таблиці *-Банковские документы*, що відповідає реквізітам документу та вибрати на панелі інструментів кнопку (або пункт контекстного меню *-Печать*). Отриманий документ можна роздрукувати або зберегти інструментами *Microsoft Excel*, після чого закрити *Microsoft Excel*.

Реєстрація платіжного документу за допомогою функції “Размножить”

7. Якщо необхідно внести документ, аналогічний вже зареєстрованому доцільно використовувати функцію *-Размножить*.
8. Для цього в таблиці *-Банковские документы* потрібно виділити документ, аналогічний якому планується зареєструвати та вибрати пункт контекстного меню *-Размножить*.
9. Система виведе на екран копію виділеного документа, в якій можна змінити значення деяких полів Таким чином, час на реєстрацію документу значно скорочується.

Реєстрація платіжного документу за допомогою функції “Образцы...”

10. При реєстрації документу на основі підготовленого зразка значно зменшуються витрати часу та зменшується ймовірність виникнення помилок.
11. Зразок банківського документу реєструється у відповідному довіднику (пункт меню *Словари* → *Образцы* → *Банковские документы*) шляхом добавлення запису.
12. У формі *-Образец банковского документа: Добавление* (рис. 3.2) можна заповнити частину полів, які будуть однаковими для всіх документів даного типу.
13. Наприклад, для зразка платіжного доручення (в полі *-Наименование*

- *образца* вказана відповідна назва) на закладці *Документы* можуть бути вказані тип документа, платник, вид фінансової операції тощо (рис. 3.2); на закладці *Сведения* – призначення платежу та , а на закладці

- *Хозяйственная операция* – зразок господарської операції для відпрацювання документа в обліку. Таким чином, можна створити зразки документів для розрахунків з партнерами, з фондами, з бюджетом тощо.

Рис. 3.2. Реєстрація зразка платіжного доручення.

14. Для реєстрації документа на основі підготовленого зразка в таблиці *Банковские документы* викликати контекстне меню, вибрати пункт *Образцы...* та вибрати потрібний зразок.

15. У створеному документі частина реквізитів буде заповнена у відповідності із обраним зразком, заповнити пусті поля та зберегти внесені зміни.

Реєстрація платіжного документу використовуючи дані дебіторсько / кредиторської заборгованості.

16. Платіжний документ може бути зареєстрований для погашення дебіторської чи кредиторської заборгованості. Для цього, в таблиці *Банковские документы* викликати контекстне меню та вибрати пункт *Взаиморасчеты*.

17. Вибрати з відомості взаємних розрахунків (таблиця *Расчеты с*

дебиторами/кредиторами») заборгованість, що погашається, з таблиці –Образцы банковских документов» – зразок банківського документу.

18. Реквізити створеного документу будуть заповнені системою з урахуванням даних заборгованості та зразка документу, які, при потребі, можна змінити.

19. Зареєструвати всі підготовлені банківські документи будь-якими способами.

-
-

Формування журналу платежів та господарських операцій на підставі банківських документів.

20. Після перерахування банком коштів по платіжним документам в системі можна зареєструвати факт здійснення платежу в журналі платежів та створити господарську операцію.

21. Для формування запису в журналі платежів на основі платіжного документа виділити документ в таблиці –Банковские документы», вибрати пункт контекстного меню –Создать запись в журнале платежей...» та вказати каталог –Журнал платежей».

22. У вікні –Платеж: Добавление» система відобразить реквізити створеного платежу, які, при потребі, можна змінити та зберегти.

23. Для створення господарської операції на основі інформації платіжного документу виділити документ в таблиці –Банковские документы» та вибрати пункт контекстного меню –Отработать в хозяйственном учете...».

24. Система виведе на екран створену господарську операцію, враховуючи дані документу та зразка господарської операції, що був вказаний при реєстрації платіжного документа. Реквізити господарської операції, при потребі, можна змінити.

25. Після відпрацювання документу в господарському обліку в журналі господарських операцій з'явиться запис про операцію, а в таблиці –Банковские документы» в графі –Дата отработки» буде відображена дата зареєстрованої операції.

26. Система не дозволяє змінювати відпрацьований в обліку документ, його можна тільки переглянути. При потребі відкоригувати вже проведений документ необхідно відмінити відпрацювання документу в обліку (пункт контекстного меню –Снять отработку в хозяйственном учете...»). Змінений документ повинен бути знову відпрацьований в обліку, інакше, його дані не будуть враховані в облікових реєстрах.

27. Знаходячись в реєстрі банківських документів (таблиця –Банковские документы») можна передивитись господарські операції та записи журналі уплатежів, створені на основі певного документу. Для цього необхідно виділити документ і вибрати пункт контекстного меню –Просмотреть», після чого система виведе на екран тільки інформацію, що стосується виділеного документу.

II. Робота з касовими документами.

- Реєстрація касових документів здійснюється в розділі –Кассовые документы» (пункт меню –Документы»). Робота з касовими документами

- аналогічна банківським. На практичній роботі необхідно зареєструвати прибуткові та видаткові касові ордери будь-якими зручними шляхами: вручну, за допомогою функцій *–Размножить* та *–Образцы...* і використовуючи дані дебіторської / кредиторської заборгованості. Макети створених документів вивести на екран, на основі документів сформувати записи в журналі платежів та створити господарські операції.

III. Підготовка журналів реєстрації банківських та касових документів.

Підготовка журналу реєстрації банківських документів

1. Для отримання журналу реєстрації банківських документів необхідно в таблиці *–Банковские документы* (пункт меню *–Документы → Банковские документы*) викликати контекстне меню та вибрати пункт *–Отчеты...*
2. У вікні *–Дополнительные отчеты* вибрати *–Журнал регистрации банковских документов*.

Підготовка журналу реєстрації касових документів

3. Для підготовки журналу реєстрації касових документів необхідно відкрити таблицю *–Кассовые документы*, подальші дії аналогічні отриманню журналу реєстрації банківських документів.

IV. Реєстрація платежів в журналі платежів.

- При відображенні розрахункових операцій можна обійтися і без реєстрації платіжного документа в системі (у випадках, коли, наприклад, отримана авансова плата від контрагента, отримана виписка банку з розрахункового рахунку, документ отриманий від контрагента в паперовому вигляді). В подібних ситуаціях в системі платежі реєструються безпосередньо в журналі платежів (пункт меню *–Документы → Журнал платежей*).

1. В таблиці *–Журнал платежей* необхідно додати запис.
2. У вікні *–Платеж: Добавление* на закладці *–Платеж* заповнюються реквізити платежу: номер, дата, партнер, вид фінансової операції та сума.
3. Зареєстрований платіж може бути відображений в обліку шляхом реєстрації господарської операції. Для цього необхідно виділити його в таблиці *–Журнал платежей*, викликати контекстне меню та вибрати пункт *–Отработать в хозяйственном учете...*
4. Вказати зразок господарської операції.
5. Результат відпрацювання платежу в обліку аналогічний відпрацюванню платіжних документів.
6. Платіж можна додати за допомогою пункту контекстного меню *–Размножить*.
7. Система дозволяє отримати електронний макет журналу платежів, для чого потрібно вибрати пункт контекстного меню *–Отчеты* та вказати шаблон *–Реестр платежей*.

- Після закінчення запланованого обсягу роботи в кінці заняття необхідно створити архівну копію бази даних (див. лабораторну роботу № 2).

Питання для самоперевірки:

-

1. Який порядок створення касових документів;
2. Який порядок створення банківських документів;
3. Як можна перевірити створені касові документи;
4. Як можна перевірити створені банківські документи;
5. Назвіть та охарактеризуйте способи реєстрації платіжних документів;
6. Яким чином можна перевірити бухгалтерські проведення, які формують касові та банківські документи;
7. Як зареєструвати платежі в журналі платежів;

**Підготовка модуля “Реализация и склад” системи
“Парус-Підприємство” до роботи**

План

- I. Заповнення основних довідників та реєстрів.
- II. Внесення залишків ТМЦ на дату впровадження системи в експлуатацію.
- III. Отримання інформації про товарні запаси.

- (2год.)

Завдання

1. Для виконання роботи підготувати наступну інформацію:

- Назву підрозділів організації, наприклад (табл. 4.1)

Таблиця 4.1 - Підрозділи організації

Підрозділ	Склад	Матеріально-відповідальна особа
Комерційний відділ	Склад 1	Петров
Комерційний відділ	Склад 2	Минькова

- Встановити ліміт кредиту для партнерів: для покупців – максимальну суму, на яку власна організація може відвантажувати товари в кредит (без отримання оплати), для постачальників – максимальну суму, на яку власна організація може отримувати товари при умові попередньої оплати. Якщо ліміт кредиту = 0, то покупець не буде отримувати товари в кредит, а постачальник не буде отримувати передоплату за товари, наприклад (табл. 4.2)

Таблиця 4.2 - Ліміт кредиту для партнерів

Контрагент	Ліміт кредиту, грн.
МП “Салют”	0
ТОВ “Літа”	10 000
ТОВ “Чін”	50 000

- Початкові залишки ТМЦ на складах (матеріалів, товарів, готової продукції тощо), які знаходяться на балансі організації, наприклад (табл. 4.3). Залишки ТМЦ, що знаходяться на складах, повинні відповідати початковим залишкам ТМЦ на рахунках обліку (див. лабораторну роботу № 1).

-

- Таблиця 4.3 - Початкові залишки матеріальних цінностей на складах на 1.01.2003

Склад зберігання	Назва	Контрагенти	Кількість	Облікова ціна без ПДВ, грн.	Ціна реалізації з ПДВ, грн.
Склад 1	Молоко	ТОВ "Літа"	800	0,5	-
Склад 1	Какао	ТОВ "Літа"	100	6	-
Склад 1	Спецодяг	МП "Салют"	20	50	-
Склад 2	Морозиво "Ескімо"	ТОВ "Чін"	3750	0,8	1,5
Склад 2	Морозиво "Шоколадне"	ТОВ "Чін"	5000	0,4	0,8
Склад 1	Чай "Ділма"	МП "Салют"	10000	8,0	12,0
Склад 1	Чай "Ахмад"	МП "Салют"	10000	4,0	6,0

-
2. Ознайомитись з довідниками модуля *–Реалізація і склад*».
 3. Внести інформацію про підрозділи та складські приміщення організації.
 4. Відкрити партнерам особові рахунки.
 5. Внести інформацію про початкові залишки ТМЦ на складах.
 6. Отримати картки складського обліку та інформацію про товарні запаси.
-

Порядок виконання лабораторної роботи

-
- Перед початком виконання лабораторної роботи необхідно відновити файли бази даних (див. лабораторну роботу № 1).
-

I. Заповнення основних довідників та реєстрів.

1. Відкрити модуль *–Реалізація і склад*» та підключитись до своєї бази даних (див. лабораторну роботу №1).
 2. Ознайомитись із складом довідників модуля *–Реалізація і склад*» (пункт меню *Словари*): *Тарифы, Подразделений и склады, операции, Документы, Образцы*.
-

Реєстрація підрозділів та складів організації.

3. Для коректного ведення складського обліку матеріальних цінностей в Системі реєструються структурні одиниці: підрозділи та склади (пункт меню *Словари Подразделения и склады*) шляхом додавання записів в основну таблицю *–Подразделения*» та дочірню *–Склады*».
4. При реєстрації підрозділів вноситься їх назва (поля *–Мнемокод*» і *–Наименование*»).
5. При реєстрації складів вказується їх назва, валюта обліку, матеріально-відповідальна особа.

Реєстрація особових рахунків контрагентів.

6. Система дозволяє реєструвати товарні документи тільки з тими партнерами, для яких відкриті особові рахунки. Особові рахунки контрагентів – облікові реєстри системи, на яких автоматично ведеться облік заборгованості з партнерами на основі даних товарних документів.
7. Для реєстрації особового рахунку необхідно вибрати пункт меню *Учет → Лицевые счета* і в таблиці *–Лицевые счета* додати запис.
8. У формі для внесення реквізитів особового рахунку вказати контрагента, валюту обліку розрахунків, ліміт кредиту, для автоматичного обліку заборгованості в полі *–Вести сальдо* поставити ☒.
9. Послідовно зареєструвати особові рахунки для всіх контрагентів.
10. Система дозволяє отримати реєстр особових рахунків контрагентів, для чого в таблиці *–Лицевые счета* вибрати пункт контекстного меню *–Отчеты* та вибрати шаблон *–Реестр лицевых счетов*.

-

II. Внесення залишків ТМЦ на дату впровадження системи в експлуатацію.

Введення товарних залишків виконується шляхом реєстрації та відпрацювання товарних документів (прибуткових ордерів). В прибутковий ордер вноситься інформація про ТМЦ, що оприбутковуються в одному складі (приміщенні зберігання).

1. Вибрати пункт меню *Документы → Приходные документы*.
2. Додати запис в основну таблицю *–Приходные документы*.
3. У формі реєстрації реквізитів документу на закладці *–Документ* вказується номер і дата (початок звітної періоду, оскільки вводяться товарні залишки на дату впровадження системи в експлуатацію) прибуткового ордеру, реквізити документа, який підтверджує оприбуткування ТМЦ (наприклад, накладна постачальника).
4. На закладці *–Контрагенты* (рис.4.1) в розділі *–Кому* вносяться реквізити власної організації, в розділі *–От кого* - реквізити постачальника.
5. Якщо ціни постачальника будуть вводиться з ПДВ, то в полі *–Цены поставщика включают налоги* необхідно поставити ☒.
6. Для внесення інформації про ТМЦ в прибутковий ордер зробити активною таблицю специфікації в нижній частині форми *–Приходный документ: Добавление* (натиснути мишкою на будь-якому полі таблиці) та додати в неї запис.

Приходный документ: Добавление

Документ	Контрагенты	Суммы	Отметки					
Кому Склад: <input type="text" value="склад"/> Учетная цена в: <input type="text" value="UAH"/> Грузополучатель: <input type="text" value="ПФ 'Ведіс'"/> Контрагент: <input type="text" value="ПФ 'Ведіс'"/> Банковские реквизиты: <input type="text" value="260073012322"/>								
От кого Лицевой счет: <input type="text" value="МП 'Салют'"/> Грузоотправитель: <input type="text" value="МП 'Салют'"/> Контрагент: <input type="text" value="МП 'Салют'"/> Банковские реквизиты: <input type="text" value="260053001001"/> ☐ Цены поставщика включают налоги								
Доставил: <input type="text"/>								
Товар/услуга	Модификация	Упаковка	Срок годности	Кол-во план.	Сумма	Кол-во факт.	Учетная цена	Сумма без
Чай "Дилма"	Чай "Дилма"			10 000,000	96 000,0000	10 000,000	9,6000	80 000,0000
Чай "Ахмад"	Чай "Ахмад"			10 000,000	48 000,0000	10 000,000	4,8000	40 000,0000

Рис. 4.1. Реєстрація прибуткового ордеру.

7. У вікні –*Выбор товаров/услуг* (рис. 4.2) відкрити розділ каталогу, в якому знаходиться інформація про потрібні матеріальні цінності, виділити необхідний рядок таблиці та вибрати пункт контекстного меню –*Выбрать...*.

Выбор товаров/услуг

Модификации

Номенклатур	Тов.	Модификация	Тип ТМЦ	Ед.изм.	Артикул	Нал. группа	Номенклатурная	ОКДП	ТНВ
Материалы	Чай	Чай "Ахмад"	Товар	пач		НДС 20%	Партионная		
МНА	Чай	Чай "Дилма"	Товар			НДС 20%	Партионная		
Новый катал	боро	борошно	Товар			НДС 20%	Партионная		
Основные ср	цуко	цукор	Товар			НДС 20%	Партионная		
послуги									
Товары									

Спецификация документа

Товар/услуга	Модификация	Упаковка	Партия	Кол-во план.	Сумма с налог	Кол-во факт	Учетная цена	Сумма без н	Ц
Чай "Дилма"	Чай "Дилма"		2	10 000,000	96 000,0000	10 000,000	9,6000	80 000,0000	10

Рис. 4.2. Реєстрація специфікації прибуткового ордеру.

8. У вікні *–Позиция спецификации: Добавление* (рис. 4.3) в розділах *–Количество по документу* та *–Количество фактически* вноситься кількість ТМЦ, що оприбутковані; в розділі *–Цена поставщика* - ціна (з ПДВ чи без ПДВ в залежності від позначки в полі *–Цены поставщика включают налоги*). Решта характеристик позиції специфікації заповнюються системою автоматично (рис. 4.3).

The screenshot shows a software window titled "Позиция спецификации: Добавление" with a standard Windows-style title bar. The window is divided into two main tabs: "Позиция" (selected) and "Сведения".

Позиция tab:

- Позиция номенклатора:**
 - Товар/услуга: Чай "Ахмад"
 - Модификация: Чай "Ахмад"
 - Упаковка: (empty dropdown)
 - Срок годности до: (empty date field with a checkmark icon)
- Атрибуты партии:**
 - Номер ГТД: (empty text field)
 - Код партии: 2
- Количество по документу:**
 - В упаковках: 0,000
 - В основной ЕИ: 10 000,000 пач.
- Количество фактически:**
 - В упаковках: 0,000
 - В основной ЕИ: 10 000,000 пач.
- Цена поставщика:**
 - Цена за единицу: 4,0000 UAH
- Учётная цена на складе:**
 - Цена за единицу: 4,80000000 UAH

Сведения tab (partially visible):

- Суммы по документу поставщика:**
 - Налоговая группа: НДС 20%
 - С налогами: 48 000,0000
 - Без налогов: 40 000,0000

At the bottom of the window are three buttons: "OK", "Отмена", and "Справка".

Рис. 4.3. Реєстрація кількісних та вартісних характеристик специфікації прибуткового ордеру.

9. В один прибутковий ордер можна внести декілька найменувань ТМЦ шляхом вибору інших позицій матеріальних цінностей в довіднику модифікацій (рис. 4.2).
10. По завершенні формування позицій специфікації зберегти внесені зміни.
11. Для того, щоб інформація прибуткового ордеру відобразилась в реєстрах - складського обліку необхідно відпрацювати документ в обліку. Для цього виділити прибутковий ордер в таблиці *–Приходные документы* та вибрати пункт контекстного меню *–Отработать...*.
12. Слід звернути увагу на те, що при відпрацюванні товарних документів суми, вказані в документах, будуть автоматично відображені на особових рахунках контрагентів (у випадку, якщо при реєстрації особових рахунків була встановлена позначка в полі *–Вести сальдо*).
13. Система дозволяє роздрукувати макет прибуткового ордеру. Для цього

виділити потрібний ордер в таблиці *–Приходные документы* та вибрати пункт контекстного меню *–Печать...*».

14. В розділі *Приходные документы* можна зареєструвати ціни реалізації, за якими планується продавати оприбутковані матеріальні цінності. Для цього в дочірній таблиці *–Спецификация* виділити назву ТМЦ, для якої необхідно зареєструвати ціну реалізації, та вибрати пункт контекстного меню *–Добавить цену реализации...*».

15. У формі *–Добавление цен реализации* в полі *–Цена реализации* відображена ціна оприбуткування з ПДВ, яку можна змінити на ціну реалізації з ПДВ. В полі *–Коэффициент* є можливість вказати коефіцієнт, на який буде множитись облікова ціна при визначенні ціни реалізації, в цьому випадку поле *–Цена реализации* буде обчислюватись системою автоматично.

16. Ціну реалізації також можна додати за допомогою «Учет» → «Цены реализации».

17. Якщо прибутковий ордер містить декілька специфікацій, то можна послідовно зареєструвати ціни реалізації для всіх матеріальних цінностей.

18. Послідовно зареєструвати всі прибуткові ордери для внесення в систему початкових залишків ТМЦ, відпрацювати документи та, при потребі, вказати ціни реалізації.

19. Прибуткові ордери можуть містити одну позицію специфікації або декілька.
- Всі прибуткові ордери повинні бути відпрацьовані в обліку.

III. Отримання інформації про товарні запаси.

1. Система дозволяє отримати картки складського обліку. Для цього вибрати пункт меню *Учет–Товарные запасы*, виділити потрібний запис, вибрати пункт контекстного меню *–Отчеты*».

2. Звіт про товарні запаси формується в пункті меню *Отчеты→ Товарные запасы*.

- Після закінчення запланованого обсягу роботи в кінці заняття необхідно створити архівну копію бази даних (див. лабораторну роботу № 1).

Питання для самоперевірки:

1. Порядок реєстрації бази даних в модулі *–Реалізація та склад*»;
2. Які основні типи довідників використовуються в модулі *–Реалізація та склад* та їх призначення;
3. Яким чином можна зареєструвати підрозділи та склади в модулі *–Реалізація та склад*»;
4. Як зареєструвати особові рахунки контрагентів;
5. Порядок внесення початкових залишків в модулі *–Реалізація та склад*»;
6. Порядок заповнення *–Прибуткових документів* в модулі *–Реалізація та склад*»;
7. Яким чином можна додати ціну реалізації в модулі *–Реалізація та склад*»;
8. Яким чином можна відпрацювати створені прибуткові документи в

- бухгалтерському обліку;

9. Як перевірити коректність бухгалтерських проведення, які створені на основі прибуткових документів;

10. Як сформувати звіт по товарних запасах.

-

Автоматизація обліку операцій надходження матеріальних цінностей в системі “Парус-Підприємство”

План

- I. Робота з рахунками постачальників. -
 - II. Робота з документами по надходженню матеріальних цінностей. -
 - III. Реєстрація оплати отриманих матеріальних цінностей. -
 - IV. Отримання інформації про товарні запаси та книги придбання. -
- (2 год.)

Завдання

1. Для виконання роботи підготувати наступну інформацію:
 - Документи постачальників на отримання (оплату) ТМЦ в кількості до 3-ох документів, зазначити першу подію в операціях купівлі-продажу: оприбуткування ТМЦ чи передоплату за них, наприклад (табл. 5.1).

- Таблиця 5.1 - ТМЦ, які закуповуються

Постачальник	Документ постачальника	Склад оприбуткування	Назва ТМЦ	Кількість	Ціна постачальника без ПДВ	Ціна реалізації з ПДВ	Перша подія	Вид оплати
МП “Салют”	Накл. №12 від 22.01.2003	Склад 1	Чай “Ділма”	№ групи + № в списку	8,0	12,0	оприбуткування	безготівковий
		Склад 1	Чай “Ахмад”	- // -	4,0	6,0		
ТОВ “Літа”	Рахун. № 25 від 22.01.03	Склад 2	Молоко	- // -	0,5	-	передоплата	готівковий

2. Зареєструвати рахунки постачальників та відобразити їх оплату.
3. Зареєструвати прибуткові ордери та відпрацювати їх в складському обліку.
4. Зареєструвати податкові накладні постачальників.
5. Отримати звіт про товарні запаси, звіт про рух ТМЦ, книгу обліку придбання.

Порядок виконання лабораторної роботи

I. Робота з рахунками постачальників.

- Перед початком виконання лабораторної роботи необхідно відновити файли бази даних (лабораторна робота № 1).

- Якщо першою подією в операціях купівлі-продажу є передоплата за ТМЦ, то спочатку реєструються рахунки постачальників та реєструється їх оплата. Після чого, використовуючи інформацію зареєстрованих рахунків створюються прибуткові ордери та податкові накладні постачальників і оприбутковуються ТМЦ.

- Якщо першою подією в операціях купівлі-продажу є оприбуткування ТМЦ, то спочатку теж реєструються рахунки постачальників, після чого на їх основі створюються прибуткові ордери та податкові накладні, оприбутковуються ТМЦ і потім реєструється оплата рахунків.

1. Відкрити модуль *–Реализация и склад* та підключитись до своєї бази даних (див. лабораторну роботу №1).
2. Рахунки постачальників реєструються в розділі *–Входящие счета на оплату* (пункт меню *–Документы*) шляхом додавання записів в основну таблицю *–Входящие счета на оплату*.
3. Створення рахунку здійснюється аналогічно реєстрації прибуткового ордеру (див. розд. II лабораторної роботи № 4). У вікні *–Входящий счет на оплату: Добавление* послідовно заповнити необхідні поля на закладках *–Документ* та *–Контрагенты*.
4. Внесення ТМЦ в рахунок постачальника здійснюється аналогічно прибутковому ордеру (див. розд. II лабораторної роботи № 4).
5. Послідовно зареєструвати всі рахунки постачальників.
6. Якщо з постачальником, який виписав рахунок, організація працює на умовах попередньої оплати ТМЦ, то в системі необхідно відобразити факт оплати рахунку (див. розділ III даної лабораторної роботи).

II. Робота з документами по надходженню матеріальних цінностей.

- Оприбуткування матеріальних цінностей здійснюється за накладною, отриманою від постачальника, однак з-за того, що даний документ обов'язково надходить в організацію в паперовому вигляді, в системі не передбачено його створення в електронному вигляді.

1. При надходженні матеріальних цінностей оприбуткування цінностей на склад відображається прибутковими ордерами, які створюються в розділі *–Приходные документы* (пункт меню *–Документы*) шляхом додавання записів.
2. Для прискорення створення ордерів їх можна зареєструвати на основі внесених в систему рахунків постачальників. Для цього в таблиці *–Входящие счета на оплату* виділити рахунок, який містить дані про ТМЦ, що оприбутковуються, та вибрати пункт контекстного меню *–Создать приходный документ...*.
3. Вибрати каталог *–Приходные документы*, де буде створений прибутковий ордер, після чого система виведе на екран сформований прибутковий ордер, яких можна переглядати та корегувати.
4. Для того, щоб дані прибуткового ордеру знайшли відображення в реєстрах складського обліку необхідно відпрацювати його в обліку, крім того, на оприбутковані ТМЦ можна зареєструвати ціни реалізації (див. лабораторну роботу № 4).
5. Оприбуткування ТМЦ необхідно відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, тобто відпрацювати прибутковий ордер в господарському обліку. Для цього відкрити модуль *–Бухгалтерия*, вибрати пункт меню *Документы→Товарные документы*, в полі *–Раздел* вікна *–Товарные документы: Условия отбора* (рис. 5.3) вибрати *–Приходные документы*.

Рис. 5.3. Відбір товарних документів в модулі «Парус-Бухгалтерия».

6. Для відпрацювання прибуткового ордеру в господарському обліку виділити потрібний документ, вибрати пункт контекстного меню «*Отработать в хозяйственном учете...*» і зразок господарської операції з довідника «*Образцы хозяйственных операций*». При відсутності придатного зразка можна його додати у зазначений довідник.

7. Система виведе на екран сформовану господарську операцію з урахуванням реквізитів зразка господарської операції та прибуткового ордеру. Створену операцію можна відкоригувати.

8. Відпрацювати в господарському обліку всі прибуткові ордери, які відображають надходження ТМЦ.

9. Разом із накладною від постачальника організація отримує податкову накладну. Цей документ обов'язково надходить в організацію в паперовому вигляді, тому його реєстрація в системі не обов'язкова. Але для того, щоб в кінці звітної періоду автоматично отримувати книгу обліку придбання в системі доцільно реєструвати податкові накладні постачальників. Податкові накладні постачальників можна реєструвати автоматично, використовуючи інформацію прибуткових ордерів, які відображають надходження ТМЦ.

10. Для автоматичного створення податкової накладної в розділі «*Приходные документы*» модуля «*Бухгалтерия*» (пункт меню *Документы* → *Товарные документы*) виділити прибутковий ордер і вибрати пункт контекстного меню «*Создать налоговую накладную...*».

11. Система виведе на екран сформовану податкову накладну, всі реквізити якої будуть заповнені у відповідності із прибутковим ордером. На закладці «*Особые отметки*» вказати тип податкового зобов'язання та зберегти

- накладну.

12. Подальша робота з податковими накладними здійснюється в розділі *–Входящие налоговые накладные* (пункт меню *–Документы*) модуля *–Бухгалтерия*, де їх можна відпрацювати в господарському обліку аналогічно прибутковим ордерам (див. п.6 цього розділу).

III. Реєстрація оплати отриманих матеріальних цінностей.

- Організація автоматизованої обробки інформації за допомогою *–Парус- Підприємство* в деяких ситуаціях відрізняється від *–паперової*. Наприклад, у випадку ручної організації облікового процесу при оплаті рахунку постачальника спочатку виписується платіжний документ (банківський чи касовий), далі проводиться в обліку зареєстрований документ і потім здійснюється запис про віднесення платежу на оплату певного рахунку (в журналі платежів або в іншому реєстрі). У випадку ж обробки інформації за допомогою *–Парус-Підприємство* автоматичне створення платіжного доручення для оплати рахунку постачальника можливе після реєстрації факту оплати рахунку. Тобто, спочатку в системі реєструється оплата рахунку постачальника, а потім, використовуючи інформації журналу платежів можна автоматично створити банківський документ. Така ситуація не поширюється на створення платіжних документів *–вручну* та на автоматичну реєстрацію касових ордерів.

1. Оплата рахунку постачальника може проводитись як одразу після реєстрації рахунку, так і після оприбуткування ТМЦ.
2. У випадку, якщо оплата ТМЦ проводиться готівкою, система дозволяє створити видатковий касовий ордер. Для цього виділити рахунок в таблиці *–Входящие счета на оплату* (модуль *–Реализация и склад*), який оплачується, та вибрати пункт контекстного меню *–Создать кассовый документ...*.
3. Реквізити сформованого касового документу будуть автоматично виведені на екран, заповнити необхідні характеристики (див. лабораторну роботу № 3) та зберегти документ.
4. Зареєструвати всі касові документи, які відображають оплату ТМЦ готівкою.
5. В модулі *–Бухгалтерия* зареєстровані касові ордери можуть бути відпрацьовані в господарському обліку (див. лабораторну роботу № 3).
6. Реєстрація факту оплати рахунку постачальника здійснюється в модулі *–Реализация и склад* в таблиці *–Входящие счета на оплату*.
7. Виділити рахунок, який оплачується, та вибрати пункт контекстного меню *–Оплатить*.
8. Вибрати розділ *–Журнал платежей*, в якому система створить запис про платіж. Реквізити сформованого платежу будуть автоматично виведені на екран, їх, при потребі, можна змінити.
9. Зареєструвати оплату всіх рахунків постачальників згідно із підготовленою

до практичної роботи інформацією.

10. У випадку, якщо оплата матеріальних цінностей проводиться безготівковим розрахунком, система дозволяє автоматично створити платіжне доручення. Для цього відкрити модуль *–Парус-Бухгалтерия*.
11. В розділі *–Журнал платежей* (пункт меню *–Документы*) виділити рядок, що відповідає реквізітам зареєстрованого платежу та вибрати пункт контекстного меню *Банковский документ Создать...*
12. Реквізити сформованого банківського документу будуть автоматично виведені на екран, заповнити необхідні характеристики (див. лабораторну роботу № 3) та зберегти документ.
13. Зареєструвати всі банківські документи, які відображають оплату ТМЦ та відпрацювати їх в господарському обліку (див. лабораторну роботу № 3).

- Таким чином, зареєструвавши рахунок постачальника, система дозволяє не тільки відобразити факт його оплати, але й автоматично створити документи, на підставі яких здійснюється така оплата, та провести платіжні документи в обліку. Крім цього, сума оплати рахунку постачальника, буде відображена на його особовому рахунку (пункт меню *Учет → Лицевые счета*) в графі *–Сумма*. Додатне значення в цій графі свідчить про дебіторську заборгованість контрагента.

IV. Отримання інформації про товарні запаси та книги придбання.

1. Інформація про товарні запаси можна отримати в модулі *–Реализация и склад* (див. лабораторну роботу № 4).
 2. Для формування книги придбання відкрити модуль *–Бухгалтерия*, вибрати пункт меню *–Документы → Входящие налоговые накладные* та вибрати пункт контекстного меню *–Печать книги покупок...*, після чого система сформує книгу придбання в форматі *Microsoft Excel*, яку можна роздрукувати або зберегти інструментами *Microsoft Excel*.
- Після закінчення запланованого обсягу роботи в кінці заняття необхідно створити архівну копію бази даних (див. лабораторну роботу № 1).

Питання для самоперевірки:

1. Алгоритм створення первинних документів, якщо перша подія оприбуткування матеріальних цінностей;
2. Алгоритм створення первинних документів, якщо перша подія отримання грошових коштів;
3. Яким чином можна відпрацювати в бухгалтерському обліку створені первинні документи;
4. В якому модулі *–Парус – Підприємство* формуються бухгалтерські проведення;
5. Які основні реквізити для заповнення податкових накладних в модулі *–Реалізація та склад*;
6. Як зареєструвати оплату за отримані матеріальні цінності;
7. В якому розділі відображається особовий рахунок контрагента;
8. Що означає додатне значення в графі *–Учет → Ліцові рахунки*;
9. Який порядок створення книги придбання в модулі *–Бухгалтерия*.

Автоматизація обліку операцій реалізації матеріальних цінностей в системі “Парус-Підприємство”

План

- I. Робота з прайс-листами.
- II. Робота з рахунками покупцям.
- III. Робота з документами, що відображають оплату за реалізовані матеріальні цінності.
- IV. Робота з документами по списанню матеріальних цінностей зі складу.
- V. Отримання інформації про товарні запаси та книги продаж.

- (2 год.)

Завдання

1. Для виконання роботи підготувати наступну інформацію:

➤ Базові (мінімальні) ціни реалізації ТМЦ, наприклад (табл. 6.1).

- Таблиця 6.1 - Базові ціни реалізації

№	Назва товару	Базова ціна реалізації з ПДВ, грн
1.	Чай “Ділма”	12,0
2.	Чай “Ахмад”	8,0
3.	Морозиво “Ескімо”	1,5
4.	Морозиво “Шоколадне”	0,8

➤ Тарифи реалізації в залежності від умов оплати (готівковий, безготівковий, бартер) та доставки (самовивіз або доставка), тобто, в залежності від умов оплати та доставки товар буде продаватись дорожче або дешевше, наприклад (табл. 6.2).

- Таблиця 6.2 - Тарифи реалізації в залежності від умов оплати та доставки

Тариф	Вид оплати	Вид доставки	Коефіцієнт*
Оптовий	готівковий	самовивіз	1,0
	безготівковий	самовивіз	1,05
	бартер	самовивіз	1,1
	готівковий	доставка	1,1
	безготівковий	доставка	1,15
	бартер	доставка	1,2

*Ціна реалізації Системою буде обчислюватись автоматично в залежності від базової ціни та умов оплати і доставки:

Ціна реалізації = Базова ціна реалізації * Коефіцієнт.

➤ Документи по реалізації ТМЦ в кількості до 3-ох документів, зазначити першу подію в операціях купівлі-продажу: відвантаження ТМЦ чи передоплату за них, наприклад (табл. 6.3). Слід пам'ятати, що покупець може отримати цінності в кредит на суму, що не перевищує призначений ліміт кредиту (див. табл. 4.2).

- Таблиця 6.3 - Матеріальні цінності, які реалізуються

Склад	Документ	Назва	Кількість	Покупець	Тариф	Умови оплати	Умови доставки	Перша подія
Склад1	Рахунок № 3 від 30.01.03	Чай "Ділма"	5000	ТОВ "Ліма"	Оптовий	Безгот.	Самовивіз	оплата
		Чай "Ахмад"	9000					
Склад1	Накл. №5 від 31.01.03	Чай "Ахмад"	1000	ТОВ "Ліма"	Основний	-	-	відвантаження
Склад2	Рахунок № 6 від 31.01.03	Морозиво "Ескімо"	3000	ТОВ "Салют"	Оптовий	Безгот.	Доставка	оплата
		Морозиво "Шоколадне"	2000					

2. Зареєструвати рахунки до оплати покупцям та відобразити їх оплату.
3. Зареєструвати накладні і відпрацювати їх в складському та господарському обліку.
4. Зареєструвати податкові накладні.
5. Отримати товарні звіти: про товарні запаси, про рух ТМЦ, оборотну відомість по складам, про розрахунки з контрагентами, аналітичні звіти, книгу обліку продаж.

Порядок виконання лабораторної роботи

- Перед початком виконання лабораторної роботи необхідно відновити файли бази даних (див. лабораторну роботу № 2).

I. Робота з прайс-листами.

1. Відкрити модуль *–Реализация и склад* та підключитись до своєї бази даних (див. лабораторну роботу №1).
2. Особливістю Системи є те, що вона дозволяє включати в документи на відпуск тільки ті матеріальні цінності, яких є вільна кількість за даними товарних запасів та на які зареєстровані ціни реалізації.
3. В початковій поставці Системи довідник тарифи містить лише тариф *–основной*, параметри якого не залежать від умов відвантаження та оплати товарів. Тому, зареєстровані ціни реалізації матеріальних цінностей при їх оприбуткуванні (див. лабораторні роботи № 4, 5) Система віднесла до тарифу *–основной*.
4. Для реєстрації іншого тарифу в модулі *–Реализация и склад* вибрати пункт меню *–Словари →Тарифы* і в таблиці *–Тарифы* додати запис.
5. У формі для реєстрації параметрів тарифу вноситься назва тарифу та вказуються властивості (рис. 6.1).
6. Для реєстрації умов тарифу додати записи в дочірню таблицю *–Условия* та послідовно ввести умови оплати та доставки.
7. Для реєстрації цін реалізації вибрати пункт меню *Учет →Цены реализации*. В цьому розділі міститься інформація про зареєстровані раніше ціни реалізації.

8. В основній таблиці –*Товары*» виділити назву ТМЦ, на яку планується зареєструвати ціни реалізації та додати запис в дочірню таблицю –*Цены*».

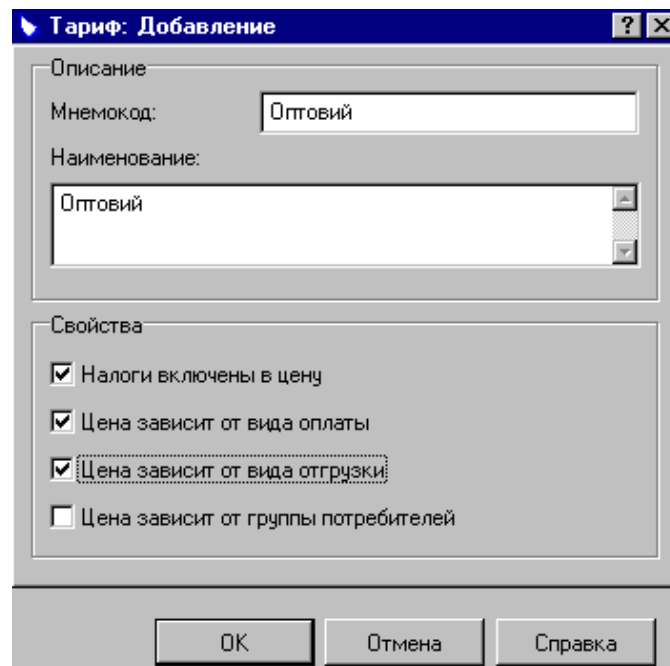

Рис. 6.1. Реєстрація тарифу.

9. При реєстрації ціни (рис. 6.2) вибрати тариф ; в розділі –*Цена*» в полі –*Базовая*» поставити ☒ та вказати базову ціну та валюту. Система автоматично обчислить ціни реалізації для всіх умов, заданих для вибраного тарифу.

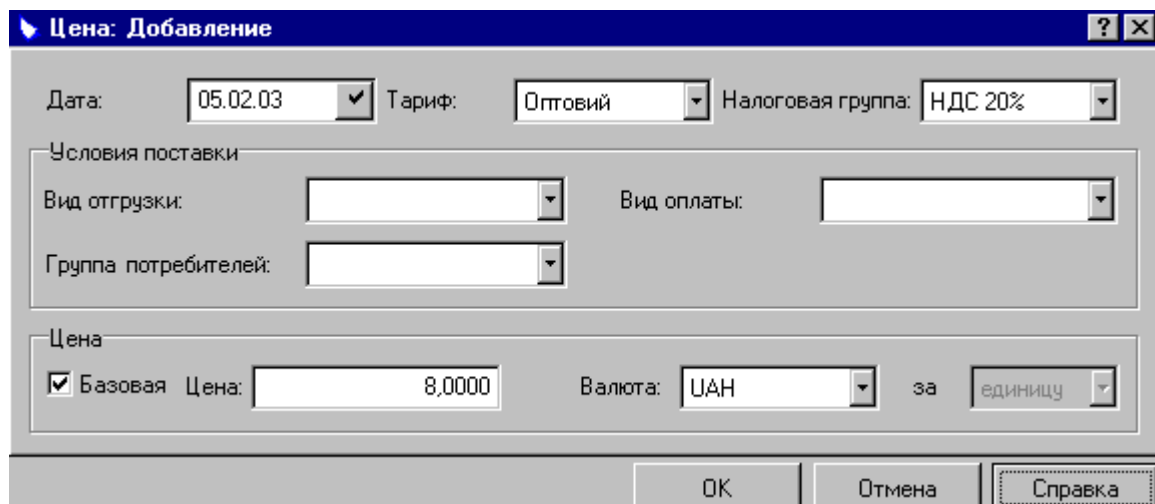

Рис. 6.2. Реєстрація ціни реалізації.

10. Якщо необхідно зареєструвати ціни реалізації на ТМЦ вперше (тобто в розділі –*Цены реализации*» відсутня інформація про ТМЦ), то потрібно спочатку додати запис в основну таблицю –*Товары*», а потім зареєструвати для вибраної номенклатури товару ціни реалізації.

11. Послідовно зареєструвати ціни реалізації на всі матеріальні цінності, які планується реалізувати.
12. Система дозволяє реєструвати ціни реалізації на послуги. Тільки перед цим необхідно внести в довідник *–Номенклатор* інформацію про товар типу *–услуга*.
13. Для отримання прайс-листів вибрати пункт меню *Отчеты* → *Прайс-лист* і встановити характеристики прайс-листа. Отриманий прайс-лист можна роздрукувати або зберегти (натиснути кнопку , після чого – *ОК* та вибрати диск).

II. Робота з рахунками покупцям.

1. Для виписки рахунку покупцю вибрати пункт меню *Документы* *Исходящие счета на оплату* та додати запис в таблицю *–Исходящие счета на оплату*.
2. При реєстрації характеристик рахунку на закладці *–Документ* вибрати тариф за яким планується реалізувати ТМЦ та вказати умови реалізації.
3. Решта реквізитів заповнюються аналогічно рахункам, отриманим від постачальників (див. лабораторну роботу № 5).
4. При внесенні матеріальних цінностей в таблицю специфікації система виводить вікно *–Выбор товаров/услуг*, структура якого подібна аналогічному вікну при реєстрації прибуткового ордеру (див. лабораторну роботу № 4). Для вибору назви ТМЦ в документ використовується пункт контекстного меню *–Выбрать...*.
5. У вікні *–Позиция спецификации: Добавление* (рис. 6.3) в полі *–В основной ЕИ:* міститься вільна кількість вибраної номенклатури ТМЦ за даними товарних запасів. В це поле вноситься кількість матеріальних цінностей, яка реалізується.

Рис. 6.3. Реєстрація позиції специфікації рахунку до оплати.

6. В полі *–Цена* відображена ціна реалізації ТМЦ для вибраного тарифу з урахуванням умов оплати та доставки, при потребі її можна змінити. Зберегти внесені зміни.
7. В рахунок можна включити декілька найменувань ТМЦ (позицій специфікації) шляхом вибору іншого запису у вікні *–Выбор товаров/услуг*. Після чого зберегти документ.
8. Рахунок можна роздрукувати або зберегти на диску (пункт контекстного меню *–Печать...*).
9. Якщо при реєстрації особового рахунку покупця був вказаний ліміт кредиту $= 0$, то система не дозволить списати зі складу ТМЦ (відпрацювати в обліку накладну) такому покупцю доки не буде зареєстрована оплата рахунку контрагентом.

III. Робота з документами, що відображають оплату за реалізовані матеріальні цінності.

1. Реєстрація оплати рахунку покупцем здійснюється аналогічно відображенню оплати рахунку постачальника (див. лабораторну роботу № 5).
2. Якщо оплата рахунку відбулась готівкою, то можна сформувати прибутковий касовий ордер шляхом вибору пункту контекстного меню *–Создать кассовый документ...*, який працює аналогічно реєстрації касового документу із розділу *–Входящие счета на оплату* (див. лабораторну роботу № 5).
3. Відпрацювати прибутковий касовий ордер в господарському обліку (див.

- лабораторну роботу № 3).

4. У випадку оплати ТМЦ в безготівковій формі відображення такої оплати на рахунках бухгалтерського обліку здійснюється в модулі *«Бухгалтерия»* в розділі *«Журнал платежей»* (пункт меню *Документы*).
5. Для цього в реєстрі платежів необхідно виділити рядок, що відповідає реквізітам отриманої оплати, та вибрати пункт контекстного меню *«Отработать в хозяйственном учете»*, і придатний зразок господарської операції.

-

IV. Робота з документами по списанню матеріальних цінностей зі складу.

1. Відвантаження матеріальних цінностей зі складу здійснюється на підставі виписаної накладної на відпуск, яка створюється в розділі *«Документы на отпуск»* (пункт меню *Документы*) модуля *«Реализация и склад»*. Але більш зручним способом реєстрації накладної є створенні її на основі виписаного покупцю рахунку.
2. Виділити потрібний рахунок в таблиці *«Исходящие счета на оплату»* і вибрати пункт контекстного меню *«Создать документ на отпуск...»*. Всі реквізити накладної будуть відповідати рахунку, на основі якого вона створена.
3. У вікні реєстрації параметрів накладної вибрати тип документа (*НАКЛ* – накладна, *ТТН* – товарно-транспортна накладна; позначення типів документів в довіднику *Документы–Типы документов*) і зберегти внесені зміни.
4. Зареєструвати всі підготовлені накладні на відпуск ТМЦ.
5. Для відображення даних накладної в реєстрах складського обліку необхідно відпрацювати документ в обліку. Для цього вибрати пункт меню *Документы Документы на от пуск*.
6. Виділити накладну, яку потрібно відпрацювати в обліку і вибрати пункт контекстного меню *«Отработать...»*.
7. Система дозволяє роздрукувати накладну або зберегти на диску (пункт контекстного меню *«Печать...»*).
8. Для обліку ПДВ разом із накладною покупцю надається податкова накладна, яку можна створити на основі зареєстрованої накладної на відпуск.
9. Для цього виділити накладну та вибрати пункт контекстного меню *«Создать налоговую накладную...»*. Всі реквізити податкової накладної будуть відповідати накладній, на основі якої вона створена.
10. У вікні реєстрації параметрів податкової накладної на закладці *«Заголовок»* вказати тип накладної (*ИННАКЛ* – исходящая налоговая накладная, позначення типів документів в довіднику *Документы Типы документов*).
11. На закладці *«Особые отметки»* вказати тип податкового зобов'язання.
12. Створена податкова накладна знаходиться в розділі *«Исходящие налоговые накладные»* (пункт меню *Документы*). Де її можна роздрукувати або зберегти на диску (пункт контекстного меню *«Печать...»*).
13. Відпрацювання накладної на відпуск і податкової накладної в господарському обліку здійснюється в модулі *«Бухгалтерия»* в розділі

- *Товарные документы* (пункт меню *Документы*) аналогічно товарним документам при надходженні матеріальних цінностей (див. лабораторну роботу № 5).

14. Послідовно створити рахунки покупцям, відобразити факт оплати рахунків та створити, при потребі, платіжні документи, виписати накладні на відпуск матеріальних цінностей та податкові накладні, відпрацювати їх в товарному та господарському обліку.

V. Отримання інформації про товарні запаси та книги продаж.

1. Інформація про товарні запаси отримується в модулі *Реализация и склад* (див. лабораторну роботу № 4).
2. Можна отримати оборотну відомість по складу (пункт меню *Отчеты → Оборотная ведомость по складу*) при цьому у вікні параметрів звіту вказати період формування відомості (з початку розрахункового періоду по поточну дату). Відомість можна роздрукувати або зберегти на диску.
3. Решта товарних звітів формується аналогічно шляхом вибору відповідних розділів в пункті меню *Отчеты*.
4. Отримати всі товарні звіти, згідно завдання.
5. Для формування книги продаж вибрати пункт меню *Документы Исходящие налоговые накладные* та вибрати пункт контекстне меню *Печать книги продаж...*. Книгу можна роздрукувати або зберегти на диску.

- Після закінчення запланованого обсягу роботи в кінці заняття необхідно створити архівну копію бази даних (див. лабораторну роботу № 1).

Питання для самоконтролю:

1. За яких умов в модулі *Реализация и склад* можна здійснити відпуск матеріальних цінностей;
2. Яким чином можна зареєструвати тариф в модулі *Реализация и склад*;
3. Як сформувати прайс-лист в модулі *Реализация и склад*;
4. Алгоритм створення первинних документів для процесу реалізації матеріальних цінностей;
5. Який первинним документ необхідно створити, щоб виставити рахунок покупцю;
6. Яким документом можна відобразити оплату за матеріальні цінності;
7. Яким первинним документом оформляється відпуск матеріальних цінностей;
8. Порядок формування книги продаж в модулі *Реализация и склад*;
9. Яким чином можна перевірити сформовані бухгалтерські проведення, сформовані первинними документами на відпуск матеріальних цінностей.

**Автоматизація операцій внутрішнього
переміщення матеріальних цінностей (МЦ) та повернення постачальникам
або від покупців в системі “Парус-Підприємство”**

План

- I. Робота з документами, що відображають внутрішнє переміщення МЦ. -
- II. Робота з документами, що відображають повернення МЦ покупцями. -
- III. Робота з документами по поверненню МЦ постачальникам. -

- (2год.)

Завдання

1. Для виконання роботи підготувати наступну інформацію:

- Матеріальні цінності (2-3 найменування), які передаються зі складу в інші підрозділи (наприклад: передача канцтоварів в офіс, передача матеріалів у виробництво тощо), наприклад (табл. 7.1).

- Таблиця 7.1 - Внутрішнє переміщення МЦ

Назва цінностей	Кількість	Звідки передається	Куди передається
<i>Молоко</i>	<i>?</i>	<i>Склад 1</i>	<i>Склад 2</i>
<i>Какао</i>	<i>?</i>	<i>Склад 1</i>	<i>Склад 2</i>
<i>Спецодяг</i>	<i>?</i>	<i>Склад 1</i>	<i>Склад 2</i>

Кількість МЦ, що передаються не повинна перевищувати кількості запасів (див. завдання до лабораторної роботи №4).

- Перелік МЦ (2-3 найменування), які повертаються покупцями, наприклад (табл. 7.2).

- Таблиця 7.2 - Повернення МЦ покупцями

Назва цінностей	Кількість	Покупець
<i>Чай “Ахмад”</i>	<i>?</i>	<i>ТОВ “Літа”</i>

Слід пам’ятати, що покупці можуть повернути тільки ті ТМЦ, які отримували раніше, в кількості, що не перевищує отриману раніше (див. завдання до лабораторної роботи № 6).

- МЦ (2-3 найменування), що повертаються постачальнику, наприклад (табл. 7.3)

- Таблиця 7.3 - Повернення МЦ постачальникам

Назва цінностей	Кількість	Постачальник	Склад
<i>Чай “Ділма”</i>	<i>?</i>	<i>МП “Салют”</i>	<i>Склад 1</i>

Слід пам’ятати, що власна організація може повернути тільки ті МЦ, які отримувала від постачальників раніше, в кількості, що не перевищує отриману раніше з врахуванням реалізації (див. завдання до лабораторної роботи № 5, 6).

2. Зареєструвати вимоги та накладні на внутрішнє переміщення МЦ і

- відпрацювати їх в товарному обліку.
- 3. Зареєструвати прибутковий ордер по оприбуткуванню МЦ, що повернуті від покупців, провести розрахунок коригувань податкових зобов'язань. Відпрацювати в обліку зареєстровані документи.
- 4. Отримати книгу обліку продаж.
- 5. Зареєструвати накладні на відпуск МЦ, що повертаються постачальникам, і відпрацювати їх в обліку.
- 6. Отримати книгу обліку придбання.

Порядок виконання лабораторної роботи

- Перед початком виконання лабораторної роботи необхідно відновити файли бази даних (див. лабораторну роботу №2).

I. Робота з документами, що відображають внутрішнє переміщення МЦ.

- Операції внутрішнього переміщення є типовими для організацій, що мають достатньо розгалужену структуру. Наприклад, підприємство, що виготовляє продукцію (підрозділ *виробництво*) та здійснює її реалізацію зі складу (підрозділ *оптова торгівля*) та з магазину (підрозділ *роздрібна торгівля*).
- 1. Відкрити модуль *–Бухгалтерия*».
- 2. Операції внутрішнього переміщення можуть здійснюватись при наявності вимоги певного підрозділу на отримання матеріальних цінностей. Вимога реєструється в модулі *–Бухгалтерия*» в пункті меню *Документы → Внутренние документы* шляхом додавання запису в таблицю *–Внутренние документы*».
- 3. Реквізити внутрішньої вимоги вносяться аналогічно товарним документам (див. лабораторні роботи 4 - 6). У формі реєстрації реквізитів вимоги на закладці *–Документ*» вказується тип документу (*ТРЕБ* – вимога), його номер і дата, інформація про контрагентів (вибираються матеріально - відповідальні особи підрозділів, які приймають участь у переміщенні МЦ).
- 4. На закладці *–Спецификации*» вказуються МЦ, які передаються, шляхом додавання записів.
- 5. У формі *–Спецификация внутреннего документа: Добавление*» вказується назва МЦ, кількість, що передається.
- 6. Якщо в довіднику *Номенклатор* для вибраної МЦ вказана облікова ціна, то система автоматично розрахує ціну та суму позиції специфікації вимоги після натиску кнопки *–Рассчитать цену*». Якщо облікова ціна в довіднику не зазначена, то ціна та сума позиції специфікації вимоги вносяться вручну.
- 7. Заповнити специфікацію вимоги та зберегти внесену інформацію.
- 8. Система дозволяє роздрукувати вимогу (пункт контекстного меню *–Печать*»).
- 9. Зареєструвати всі підготовлені документи по внутрішньому переміщенню.
- 10. Реєстрація операції внутрішнього переміщення виконується в модулі *–Реализация и склад*» в пункті меню *Документы → Внутреннее перемещение*.
- 11. Якщо така операція здійснюється на підставі вимоги певного підрозділу, то

- при реєстрації внутрішньої накладної доцільно вказувати реквізити вимоги, як документу – підстави. Для забезпечення такої можливості необхідно в модулі *–Реализация и склад* в довіднику *–Типы документов* (пункт меню *Словари* → *Документы*) вказати приналежність вимоги до розділу *–Внутреннее перемещение* в якості документу – підстави (рис. 7.1).

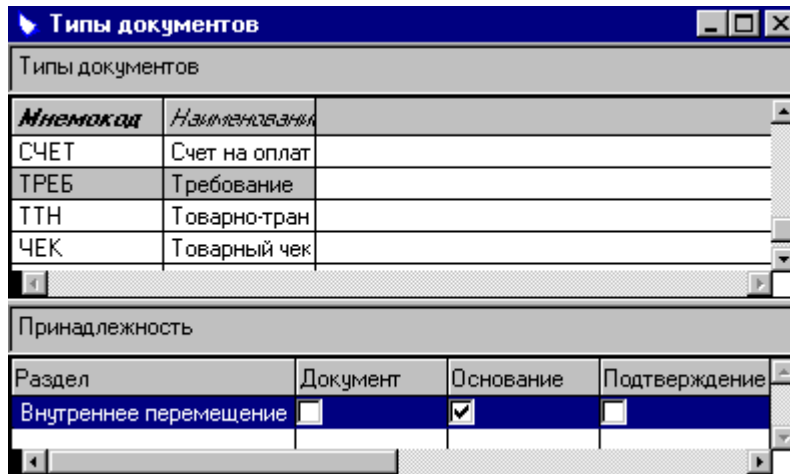

Рис. 7.1. Приналежність документу до розділу Системи.

12. Для цього в таблиці *–Типы документов* виділити рядок, що відповідає потрібному документу (рис. 7.1), а в таблиці *–Принадлежность* додати запис і вказати до якого розділу належить документ (поле *–Раздел*) та тип приналежності (поля *–Документ*, *–Основание*, *–Подтверждение*) (рис. 7.1).
13. Для реєстрації накладної на внутрішнє переміщення МЦ необхідно в розділі *–Внутреннее перемещение* додати запис в таблицю *–Внутреннее перемещение*.
14. Заголовок накладної заповнюється аналогічно товарним документам (див. лабораторні роботи 4 - 6). У формі для реєстрації реквізитів накладної на закладці *–Документ* вказуються її номер і дата, реквізити документу-підстави (вимоги на внутрішнє переміщення), реквізити підрозділів з якого і в який переміщуються цінності.
15. Специфікація накладної заповнюється аналогічно товарним документам (див. лабораторні роботи 4 - 6). Для цього в таблицю специфікацій додаються записи, вибирається номенклатура цінностей, які передаються, та їх кількість.
16. Накладна на внутрішнє переміщення може бути роздрукована (пункт контекстного меню *–Печать...*).
17. Для відображення даних внутрішнього переміщення в реєстрах складського обліку необхідно відпрацювати накладну на внутрішнє переміщення в обліку (пункт контекстного меню *–Отработать...*).
18. Відпрацювання накладної на внутрішнє переміщення в господарському обліку здійснюється в модулі *–Бухгалтерия* в розділі *–Товарные документы* (пункт меню *Документы*) аналогічно відпрацюванню інших

- товарних документів (див. лабораторні роботи 5 - 6).

19. Послідовно створити підготовлені накладні на внутрішнє переміщення та провести їх в товарному та господарському обліку.

II. Робота з документами, що відображають повернення МЦ покупцями.

- При виявленні браку, фальсифікації або іншої невідповідності властивостей, кількості, ціни тощо отриманих матеріальних цінностей до умов договору покупець повинен звернутись до продавця з письмовою претензією. У встановлений термін претензія розглядається (постачальнику для цього відводиться один місяць), в разі її задоволення матеріальні цінності повертаються постачальнику. Постачальник після одержання повернутих цінностей від покупця має виписати розрахунок коригувань кількісних і вартісних показників до податкової накладної, який стане підставою для зменшення податкових зобов'язань з ПДВ. Покупець після одержання розрахунку коригувань до податкової накладної коригує (зменшує) податковий кредит.

-
1. Реєстрація накладної на повернення матеріальних цінностей від покупців може здійснюватись в розділі *–Возврат от покупателей* (пункт меню *Документы* модуля *–Реализация и склад*). Але більш зручним є створення її на основі накладних на відпуск, за якими відвантажувались цінності, що повертаються.
 2. Для реєстрації накладної на повернення МЦ від покупців на основі накладних на відпуск відкрити розділ *–Накладные на отпуск* (пункт меню *Документы*).
 3. Виділити накладну, за якою цінності, що повертаються, були реалізовані покупцю та вибрати пункт контекстного меню *–Возврат...*.
 4. Форма з реквізитами накладної на повернення МЦ від покупців буде виведена на екран для можливості її коригування (всі реквізити створеної накладної відповідають даним накладної на відпуск).
 5. Якщо повертається не вся партія відвантажених цінностей, а тільки її частина, то у вікні *–Возврат от покупателей: Добавление* в таблиці специфікації в стовпці *–Количество* потрібно ввести кількість матеріальних цінностей, що повертається покупцем та натиснути *Enter*. Система автоматично перерахує суми в документі.
 6. Зберегти внесені в документ зміни.
 7. Зареєструвати всі підготовлені документи по поверненню МЦ від покупців.
 8. Для відображення в складському обліку повернення цінностей від покупців відкрити пункт меню *Документы –Возврат от покупателей* та відпрацювати документи в обліку (пункт контекстного меню *–Отработать...*).
 9. Для коригування податкових зобов'язань вибрати пункт меню *Документы → Исходящие налоговые накладные*.
 10. В таблиці *–Исходящие налоговые накладные* виділити накладну, яка

- створювалась при реалізації покупцю МЦ, що повертаються, та вибрати

пункт контекстного меню –*Создать дополнение...*».

11. Система виведе на екран сформований документ, для якого необхідно вказати його тип: *РИННАКЛ* (*расчет к исходящей налоговой накладной*) на закладці –*Заголовок*» (рис. 7.2).

Рис. 7.2. Створення розрахунку коригувань кількісних та вартісних показників до податкової накладної.

12. Якщо покупцем повертається не вся партія матеріальних цінностей, а тільки її частина, то на закладці –*Спецификации*» (рис. 7.2) необхідно внести корективи: виділити потрібний рядок специфікації та вибрати пункт контекстного меню –*Исправить...*».
13. У вікні –*Налоговая накладная (спецификация): Исправление*» (рис. 7.3) вказати скориговану кількість цінностей, зменшену на величину повернених від покупців, і тип податкового зобов’язання. Зберегти внесені зміни.
14. У вікні –*Налоговая накладная: Размножение*» (рис. 7.2) на закладці –*Особые отметки*» вибрати податкового зобов’язання і зберегти внесені зміни.
15. Документ можна роздрукувати (пункт контекстного меню –*Печать*»).

Рис. 7.3. Коригування реквізитів розрахунку коригувань кількісних та вартісних показників до податкової накладної.

16. Послідовно створити всі накладні на повернення цінностей від покупців та провести коригування податкових зобов'язань з ПДВ.
17. Скориговані значення ПДВ відповідним чином відображаються в кінці звітного періоду в книзі обліку продаж (графи 20, 21). Побудувати книгу обліку продаж (див. лабораторну роботу № 6).
18. Відпрацювання накладних на повернення МЦ від покупців та розрахунків коригувань кількісних та вартісних показників до податкових накладних в господарському обліку здійснюється в модулі «Бухгалтерія» в розділі «Товарные документы» (пункт меню *Документы*) аналогічно відпрацюванню інших товарних документів (див. лабораторні роботи 5 - 6).

III. Робота з документами по поверненню МЦ постачальникам.

1. Реєстрація накладної на повернення МЦ постачальникам може здійснюватись в розділі «Возврат поставщикам» (пункт меню *Документы* модуля «Реализация и склад»). Але більш зручним є її реєстрація на основі прибуткових ордерів, за якими оприбутковувались цінності, що повертаються.
2. Для реєстрації накладної на повернення МЦ постачальникам на основі прибуткових ордерів відкрити розділ «Приходные документы» (пункт меню *Документы*).
3. Виділити прибутковий ордер, в якому зазначені цінності, що були оприбутковані організацією, та повертаються нею і вибрати пункт контекстного меню «Возврат поставщикам».

4. Форма з реквізитами накладної на повернення матеріальних цінностей постачальникам буде виведена на екран для можливості її коригування (всі реквізити створеної накладної відповідають даним прибуткового ордеру).
5. Якщо повертається не вся партія отриманих цінностей, а тільки її частина, то у формі *–Возврат поставщикам: Добавление* в таблиці специфікацій в стовпці *–Количество* ввести кількість МЦ, що повертається організацією та натиснути *Enter* (система автоматично перерахує суми в документі).
6. Створити всі підготовлені документи по поверненню МЦ постачальникам.
7. Відкрити розділ *–Возврат поставщикам* (пункт меню *Документы*).
8. Створені накладні можна роздрукувати (пункт контекстного меню *–Печать*).
9. Для відображення інформації накладних повернення цінностей постачальникам в складському обліку необхідно відпрацювати їх в обліку (пункт контекстного меню *–Отработать...*).
10. Відпрацювати всі накладні на повернення МЦ постачальникам в товарному обліку.
11. Відпрацювання в господарському обліку накладних здійснюється аналогічно іншим товарним документам.
12. Для коригування податкового кредиту постачальник надасть Розрахунок коригувань кількісних і вартісних показників до податкової накладної, на підставі якої організація в кінці звітного періоду в графі 16 Книги обліку придбання коригує в бік зменшення базу оподаткування, а в графі 17 – суму ПДВ. Для виконання цього необхідно отримати в системі книгу обліку придбання (див. лабораторну роботу № 5) та провести відповідні дії.

-

- Після закінчення запланованого обсягу роботи в кінці заняття необхідно створити архівну копію бази даних (див. лабораторну роботу № 1).

-

Питання для самоперевірки:

-

1. Алгоритм формування первинних документів на внутрішнє переміщення матеріальних цінностей;
2. Алгоритм формування первинних документів, що відображають повернення матеріальних цінностей покупцям;
3. Алгоритм формування бухгалтерських проведення для відображення процесу повернення матеріальних цінностей покупцям;
4. Алгоритм формування первинних документів, що відображають повернення матеріальних цінностей постачальникам;
5. Алгоритм формування бухгалтерських проведення для відображення процесу повернення матеріальних цінностей постачальникам;
6. Яким чином коригується податкова накладна при поверненні

. Реєстрація господарських операцій та отримання облікових реєстрів в системі “Парус - Підприємство”

План

- I. Реєстрація господарських операцій
- II. Отримання облікових реєстрів

- (2год.)

Завдання

1. Для виконання роботи підготувати наступну інформацію:
 - Господарські операції, наприклад (табл. 8.1)

Таблиця 8.1 - Господарські операції

№	Зміст операції	Дт	Кт	Сума
1.	Зараховано короткостроковий кредит на спеціальний позиковий рахунок			<i>№ групи + № в списку + 0</i>
2.	Видана Іванову готівка на відрядження			<i>№ в списку + 00</i>
3.	Нарахована зарплата працівникам відділу збуту			<i>№ групи + № в списку + 0</i>
4.	Нарахований єдиний соціальний внесок			
5.	Утримано єдиний соціальний внесок			
6.	Відображення виручки від реалізації товарів за продажними цінами			<i>Курс + № групи + № в списку + 0</i>
7.	Нарахований ПДВ			
8.	Віднесено суму доходу від реалізації за мінусом ПДВ на збільш. фін. результату			
9.	Надходження коштів на розрахунковий рахунок від покупців			<i>Курс + № групи + № в списку + 0</i>
10.	Затверджений авансовий звіт Іванова			<i>№ в списку + 00 - 10</i>
11.	Отримано ? кг. цукру від постачальника			<i>№ групи + № в списку + 0</i>
	Сума ПДВ			<i>?</i>
12.	Нараховані відсотки по кредиту з віднесенням на фінансові результати			<i>100</i>
				<i>100</i>
13.	Списано витрати на збут			<i>?</i>
14.	Нарахований податок на прибуток			<i>100</i>
15.	Списано податок на прибуток			<i>100</i>

➤ Оборотну відомість по синтетичним рахункам, наприклад (табл. 8.2)

Таблиця 8.2 — Оборотна відомість

Код рахунку	Початкове сальдо		Обороти		Кінцеве сальдо	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
105	15000		-	-	15000	
131		5000	-	-		5000
...						
981	-	-	?	?	?	
Сума	?	?	?	?	?	?

2. Ознайомитись із довідником зразків господарських операцій.
3. Зареєструвати операції в журналі реєстрації господарських операцій.
4. Вивести на екран журнал реєстрації господарських операцій.
5. Отримати відомості розрахунків з дебіторами кредиторам.
6. Отримати відомості аналітичного обліку.
7. Отримати оборотні відомості по синтетичним рахункам, матеріальним цінностям, грошовим коштам.

Порядок виконання лабораторної роботи

- Перед початком виконання лабораторної роботи необхідно відновити файли бази даних (див. лабораторну роботу № 2).

I. Реєстрація господарських операцій.

- Реєстрація господарських операцій здійснюється в розділі *«Хозяйственные операции»* (пункт меню *«Учет»*).

Реєстрація господарських операцій «вручну»

1. Для внесення господарських операцій *«вручну»* необхідно додати новий запис в основну таблицю *«Хозяйственные операции»*.
2. У вікні *«Хозяйственная операция: Добавление»* на закладці *«Операция»* реєструються загальні реквізити операції: зміст, документи-основи, партнери; на закладці *«Проводки»* шляхом додавання записів реєструються проведення та сума.
3. При реєстрації проведення операції з ТМЦ необхідно на закладці *«Номенклатура»* вказувати інформацію про ТМЦ: назву, кількість та суму (рис. 8.1).

Реєстрація господарських операцій за допомогою функції зразка

4. В системі зареєстровані зразки типових господарських операцій (пункт меню *Словари → Образцы Хозяйственные операции*), які можуть використовуватись при реєстрації господарських операцій.

Рис. 8.1. Реєстрація номенклатури ТМЦ до господарської операції.

5. Для реєстрації господарських операцій за допомогою зразка необхідно в таблиці *«Хозяйственные операции»* правою кнопкою мишки вибрати пункт контекстного меню та *«Образцы»*.
6. Вибрати зразок операції із довідника *«Образцы хозяйственных операций»*.
7. Для внесення суми господарської операції необхідно на закладці *«Проводки»* вікна *«Хозяйственная операция: Добавление»* виконати дію виправлення та у відповідному полі вказати суму операції.
8. Відсутні зразки господарських операцій можуть бути внесені користувачем в довідник *«Образцы хозяйственных операций»* (пункт меню *Словари*).

Реєстрація господарських операцій за допомогою функції «Размножить»

9. Операції можуть реєструватись шляхом копіювання інформації із раніше зареєстрованих операцій. Для цього необхідно виділити господарську операцію, інформація якої буде копіюватись, вибрати пункт контекстного меню *«Размножить»*.
10. У вікні *«Хозяйственная операция: Размножение»* на закладці *«Операция»* можна виправити загальні реквізити операції: зміст, документи-основи, партнерів; а на закладці *«Проводки»* – інформацію проведень та суми.

Реєстрація господарських операцій використовуючи інформацію документів

11. Господарські операції можуть бути зареєстровані на підставі внесених в систему документів.

12. Для цього потрібно відкрити розділ, в якому зареєстровані необхідні документи (пункт меню *Документы*), виділити документ, на підставі якого буде реєструватись операція, та вибрати пункт контекстного меню

–*Отработать в хозяйственном учете*».

13. Із довідника –*Образцы хозяйственных операций*» вибрати потрібний зразок. 14. Зареєструвати всі підготовлені господарські операції будь-якими зручними

– для користувача шляхами.

-

II. Отримання облікових реєстрів.

1. Для виводу на екран журналу господарських операцій необхідно в таблиці –*Операции*» (розділ –*Хозяйственные операции*») вибрати пункт контекстного меню –*Отчеты*» і шаблон –*Журнал хозяйственных операций*».

2. Переглянути побудований системою журнал і порівняти його з інформацією, підготовленою до лабораторної роботи.

3. Для отримання відомостей розрахунків з дебіторами / кредиторами вибрати пункт меню *Учет* *Расчеты с дебиторами кредиторами*, вказати період та рахунок, по якому необхідно побудувати відомість.

4. Для перегляду господарських операцій, які вплинули на формування рядка відомості, вибрати пункт контекстного меню –*Исправить*» і на закладці

–*Суммы*» при натиску кнопок –*Обороты*» можна переглянути інформацію про обороти по дебету або кредиту з вибраним дебітором чи кредитором.

5. Для отримання відомості по рахунку обліку дебіторської кредиторської заборгованості вибрати пункт контекстного меню –*Отчеты*» та шаблон

–*Накопительная ведомость по счету*».

6. Отримати відомості розрахунків з дебіторами / кредиторами по рахункам 361, 372, 631.

7. Для отримання відомостей аналітичного обліку вибрати пункт меню *Отчеты* *Ведомости аналитического учета*, вибрати рахунок, для якого будується відомість, та період її формування.

8. Сформувати відомості аналітичного обліку по рахункам обліку грошових коштів, матеріальних цінностей дебіторської – кредиторської заборгованості.

9. Для отримання оборотної відомості по синтетичним рахунками вибрати пункт меню *Функции* –*Оборотные ведомости* *По счетам* та вказати період її формування.

10. Для отримання оборотного балансу у вікні –*Оборотная ведомость по счетам*» вибрати пункт контекстного меню –*Отчеты*» і шаблон

–*Оборотный баланс*».

11. Для перегляду господарських операцій, які вплинули на формування

рядка ввідомості, виділити потрібний рядок та вибрати пункт контекстного меню

–*Хозяйственные операции*».

12. Є можливість реєстрації господарської операції використовуючи інформацію рядка оборотної відомості (пункт контекстного меню

–*Регистрация хозяйственных операций*»). Наприклад, таким чином можна закрити транзитні рахунки.

13. Для отримання оборотної відомості по грошовим коштами викликати пункт меню *Функции Оборотные ведомости По денежным средствам* та вказати період її формування.

14. Для перегляду господарських операцій, які вплинули на формування рядка відомості, виділити потрібний рядок та вибрати пункт контекстного меню

–*Хозяйственные операции*».

15. Для отримання оборотної відомості грошових коштів по одному рахунку виділити потрібний рядок та вибрати пункт контекстного меню –*Отчеты*» і шаблон –*Оборотная ведомость денежных средств*».

-

- Після закінчення запланованого обсягу роботи в кінці заняття необхідно створити архівну копію бази даних (див. лабораторну роботу № 1).

-

Питання для самоперевірки:

-

1. Яким способом можна зареєструвати господарську операцію;
2. Яким чином можна отримати інформацію про облікові документи;
3. Які звіти та відомості формуються в модулі –Бухгалтерія»

